

ATATÜRK'ÜN SÜVARİLERİ: CUMHURİYET DÖNEMİNDE TÜRKİYE'NİN ULUSLARARASI ASKERÎ AT YARIŞLARINA İŞTİRAKİ (1930-1940)

Feyza KURNAZ ŞAHİN*

Özet

Çalışmanın amacı yeni bir ülke ve toplum inşa edildiğini uluslararası alanda göstermek, Cumhuriyet rejiminin yurt dışında onurlu temsilini sağlamak amacıyla Türkiye'nin uluslararası sahada düzenlenen askerî at yarışlarına iştirakini irdelemek olarak tanımlanır. Bu meyanda özellikle 1930'lu yıllarda Türkiye'nin uluslararası at yarışlarına iştirak süreci, devletin at yarışlarına bakışı, ülkenin uluslararası alanda kabul görmesinde at yarışlarının etkisi değerlendirilecektir.

I. Dünya Savaşı'ndan sonra atlar, ihtiyaç duyulan ekonomik ve sosyal yapılanmada rol oynamaya devam etti. Ancak I. ve II. Dünya Savaşları arasında dünya hızla değişiyordu ve atın ticaret ve tarımdaki önemi azalmaya başlamıştı. Atın bu alanlardaki önemi azalsa da “*kralların sporu*” olarak adlandırılan at yarışları popülerliğini arttırmaya devam etti. Özellikle Avrupa ve ABD’de at yarışları dört bir yanda düzinelerce parkuruyla ulusların en sevdiği spor eğlencelerinden biri olma özelliğini korudu. Çeşitli ülkelerde düzenlenen ve son derece profesyonel yapılan at yarışları ülkelerin tanıtımı ve propagandası açısından önemliydi. Öte yandan 1929 Dünya Ekonomik Buhranının getirdiği ekonomik zorlukların kısmen unutulmasında da etkiliydi.

Türkiye’de ise Milli Mücadelenin kazanılması ve Cumhuriyet’in ilanının ardından at yarışları Osmanlı’dan Cumhuriyet’e intikal etti. Ancak Türkiye’de at yarışları uluslararası alanda olduğu gibi popüler değildi. Zira savaşlar, ekonomik sıkıntılar, koşulların devlet ve özel kişiler tarafından finanse edilmesi, halkın koşullara yeterli düzeyde katılımının sağlanamaması, bahis sisteminin işlerlik kazanmaması yarışların sürekliliğini engelledi. Cumhuriyet ilan edildikten sonra ilk düzenli at yarışı 1924’te Veliefendi’de başladı. 1926’da çıkarılan bir kanun ile at yarışları belli bir esasa bağlandı. Yarışlar doğrudan devlet kontrolüne girdi. At yarışları “*asrileşmek*” olarak ifade edilen modernleşmenin bir parçası oldu.

---

* Prof. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, ORCID ID: 0000-0002-4858-1639,fsahin@aku.edu.tr

Türkiye özellikle 1930'lu yıllarda uluslararası at yarışlarına yoğun olarak dahil olmaya başladı. Bu başarılar Türkiye'nin adından söz ettirdi ve prestijini artırdı. Çalışmada Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi, Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi verilerinden ve süreli yayınlardan yararlanıldı.

Anahtar Kelimeler: Askerî at yarışı, Uluslararası, Süvari, Türkiye, Roma, Budapeşte.

CAVALRIES OF ATATÜRK: TÜRKİYE'S PARTICIPATION IN INTERNATIONAL MILITARY HORSE RACES DURING THE REPUBLIC PERIOD (1930-1940)

Abstract

The purpose of the study is defined to examine Türkiye's participation in military horse races organised in the international field to show in the international area that a new country and society were established and ensure the honourable representation of the Republic regime abroad. In this respect, the study will evaluate the process of Türkiye's participation in international horse races especially during the 1930s, the attitude of the state towards horse races, and the influence of horse races on the country's honouring in the international field.

After the First World War horses continued to play a role in the required financial and social settlement. However, the world was changing rapidly between the First World War and the Second World War, and the importance of the horse in trade and agriculture started to decrease. Although the importance of the horse decreased in these fields, horse races called the "sport of kings" continued to increase their popularity. With dozens of racetracks all over the board, horse races protected their feature of being one of the most favoured sports entertainments of the nations especially in Europe and the USA. Horse races organised in various countries and performed highly professionally were significant in terms of the presentation and propaganda of countries. On the other hand, they were influential in partially forgetting the financial difficulties that the 1929 World Economic Crisis brought.

In Türkiye, horse races were inherited from the Ottoman to the Republic after the victory of the National Struggle and the proclamation of the Republic. However, horse races were not popular in Türkiye as they were in the international field. The reason was that wars, economic troubles, financing of the races by the state and private persons, insufficient participation of the people in the races, and not becoming operative of the bet system hindered the continuity of the races. The first periodic horse race after the declaration of the Republic started at Veliefendi in 1924. With a law enacted in 1926, horse races were entailed on a certain basis. The races directly came under the control of the state. Horse races became a part of modernisation called "become modern".

Türkiye started to participate intensively in international horse races especially during the 1930s. These achievements became Türkiye popular and increased its prestige. In the study benefited from the data obtained from the Republic Archive of the Directorate of State Archives of the Presidency, the Turkish Diplomatic Archive of the Ministry of Foreign Affairs, and periodicals.

Keywords: Military horse race, International, Cavalry, Türkiye, Rome, Budapest.

GİRİŞ

Kadim bir geçmişe sahip olan at yarışları ilk zamanlarda güçlü atı bulma ve savaş talimi için yapılıyordu. Kuralları, seyircisi ve bahisleriyle modern anlamda at yarışları ise XVII. yüzyılda Britanya'da ortaya çıktı ve zaman içerisinde tüm dünyaya yayıldı¹. Osmanlı Devleti'nde profesyonel at yarışları İzmir'de Levantenler aracılığıyla 1856'da gerçekleştirildi. Levanten tüccarlar ve Avrupalı görevlilerin yerleştiği İzmir batılı tüketim kalıplarının etkin olduğu Osmanlı şehirlerindendi. 1850'li yıllarda Smyrna Races Club (SRC) kuruldu. İzmir'de başlayan yarışların ardından at yarışları Sultan Abdülaziz'in isteği üzerine imparatorluğun başkentine de taşındı. 1863'te İstanbul'da Dersaadet Jokey Klübü Cemiyet-i Sipahiye (DJK) kuruldu. İstanbul'da ilk yarış Kağıthane'de yapıldı ve ardından XX. yüzyılın başlarında Veliefendi'de bu yarışlar devam etti². 1908-1909'da Osmanlı Jokey Kulübü, 1912'de Islah-ı Nesli-i Feres Cemiyeti³ ve 1913'te Sipahi Ocağı gibi at yarışları ile ilgili kurumlar ve cemiyetler oluşturuldu. İstanbul, İzmir ve Samsun'da at yarışları belli aralıklarla düzenlendi⁴.

Bu arada I. Dünya Savaşı'ndan sonra atlar, ihtiyaç duyulan ekonomik ve sosyal yapılanmada önemli bir rol oynamaya devam etti. I. ve II. Dünya Savaşları arasında dünya hızla değişiyordu ve atın ticaret ve tarımdaki önemi azalmaya başlamıştı. Ancak bu durum devam ederken, belki de kısmen bu genel düşüşün bir sonucu olarak, her zaman revaçta olan at yarışları popülerliğini arttırmaya devam etti. Özellikle Avrupa ve ABD'de at yarışları dört bir yanda düzinelerce parkuruyla ulusların en sevdiği spor eğlencelerinden biri olma özelliğini korudu. Çeşitli ülkelerde düzenlenen ve son derece profesyonel yapılan at yarışları ülkelerin propagandasında önemli bir unsur teşkil ediyordu.

İki savaş arası dönemde at yarışları altın çağını yaşadı. Hatta dünya, II. Dünya Savaşı'na hazırlanırken ve ülkeler büyük buhrandan çıkmanın yollarını ararken toplumlar at yarışlarının büyümesine çoktan kapılmıştı. Öyle

---

¹ Richard Moore-Colyer, "Aspects of Horse Breeding and the Supply of Horses in Victorian Britain", *The Agricultural History Review*, Vol. 43, No. 1, 1995, s. 47-60; Simon Dixon, "Horse-Racing in the Nineteenth-Century Russia", *The Slavonic and East European Review*, Vol. 98, No. 3, July 2020, s. 464-503.

² Sait Akson, *Sait Akson'un Yarışçılık Anıları*, Türkiye Jokey Kulübü Yayını, Ankara, 1971, s. 5; Ozan Torun, *Son Ayakta Kim Geldi? Türkiye'de At Yarışlarının Tarihi*, İletişim Yay., İstanbul, 2021, s. 44-53.

³ *Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi (BOA)*, ŞD. 2381/35, 6-2, Mart 1328.

⁴ Torun, *age.*, 47-49.

ki ABD’de iki atın yarışını izlemek için Franklin D. Roosevelt’in kabine toplantısını sonlandırdığı ifade ediliyordu. ABD’de 40 milyona yakın insan, Pimlico Yarış Pisti’nde o dönemin en ünlü iki atı olan *Seabiscuit* ve *War Admiral* arasında yapılan ve XX. yüzyılın en çok beklenen spor etkinliklerinden biri olan yarışın büyümesine kapıldı. İsmi attan alan *Seabiscuit* kitabının yazarı Laura Hillenbrand, at yarışlarının altın çağını yaşadığını, hatta *Seabiscuit* gibi atların döneminde muazzam kült kahramanları olduğunu ifade etti⁵. Her türlü sosyal etkiye sahip olan at yarışları büyük buhranın getirmiş olduğu zorluk ve sıkıntıyı biraz da olsa unutturuyordu⁶.

Uluslararası alanda at yarışları gün geçtikçe popüler bir spor ve bahis sisteminin önemli bir parçası haline gelirken Türkiye’de at yarışları hala askerî sistemin bir parçası olmaya devam ediyordu. Cumhuriyet’in ilanının ardından at yarışları Osmanlı’dan Cumhuriyet’e intikal etmişti. Ancak uluslararası alanda olduğu gibi gelişmiş olduğunu söylemek zordu. Zira savaşlar, ekonomik sıkıntılar, koşuların devlet ve özel kişiler tarafından finanse edilmesi, halkın koşulara yeterli düzeyde katılımının sağlanamaması, bahis sisteminin işlerlik kazanmaması yarışların sürekliliğini engelledi. Hal böyle olunca at yarışları sosyal bir etkinlik olmaktan ziyade bir ölçüde askerî talimin parçası olmaya devam etti. Öte yandan Milli Mücadele sürecini de içine alan 1920’li yıllar Türkiye için savaş koşulları ve siyasal dönüşümün yaşandığı dönemdi. Osmanlı Devleti yıkılırken yeni bir yapılanma söz konusuydu. Ancak Milli Mücadele sırasında da toplumsal dayanışmayı güçlendirmek amacıyla İstanbul’da ve Ankara’da mütevazı koşullarda yarışlar düzenlendi⁷.

Mustafa Kemal Paşa’nın atlara olan merakı ve yakınlarını atçılığa özendirme bilinen bir gerçektir. Atlara karşı bu ilgi binicilik alanında atılımları da beraberinde getirdi. Haralarda at yetiştirilmesinde özendirici bir rol oynadı⁸. Bu meyanda Cumhuriyet ilan edildikten sonra ulusal ilk düzenli at yarışı 1924’te Veliefendi’de başladı. 1926’da çıkarılan ve 904 sayılı “*Islahı Hayvanat Kanunu*” ile at yarışları belli bir esasa bağlandı⁹. Yarışlar

⁵ Laura Hillenbrand, *Seabiscuit: An American Legend*, Ballantine Books, New York, 2003.

⁶ Timothy R. Morris, “Seabiscuit (2003) by Gary Ross, Kathleen Kennedy, Frank Marshall, Laura Hillenbrand”, *Journal of Sport History*, Vol. 30, No. 3, (Fall 2003), ss. 414-416.

⁷ Torun, *age.*, s. 59.

⁸ Murat Çubukçu - Halit Ersöz, “*Gazinin Tayları*” *Çiftlikat-ı Hümayun’dan Tigem’e Karacabey Harası*, Nilüfer Belediyesi Yayınları, Bursa, 2014, s. 34-37.

⁹ *Düstur*, Islahı Hayvanat Kanunu, Kanun No: 904, Kabul Tarihi: 7.6.1926; *Tertip*, 3, C 7, s. 1472.

doğrudan devlet kontrolüne girdi. Kanun gereğince 1926'da Yarış ve Islah Encümeni kurularak at yarışlarıyla ilgili tüm konularda bu organ yetkilendirildi. Örneğin yurt dışından at satın alınması için Avrupa'ya gönderilecek kişiler Yarış ve Islah Encümeni üyeleri arasından seçildi¹⁰. Keza at yarışları ve at ıslahı için ihtiyaç duyulan ahırların inşaatı bu encümen tarafından yaptırıldı¹¹. Cumhuriyet'in ilk yıllarında özellikle top çekmek ve ziraatta kullanılmak üzere at ıslahına oldukça önem verilmekte idi. Bu süreçte at ıslah çalışmalarında ödenek yetmemesi durumunda Ziraat Vekaleti at satın alınması için Yarış ve Islah Encümenine sıklıkla başvurmakta idi. Örneğin 11 Kasım 1932'de Ziraat Vekili tarafından Yarış ve Islah Encümeni Reisliğine gönderilen bir yazıda Uzunyayla mıntıkasında top koşumuna ve ziraat işlerine elverişli at yetiştirmek üzere çalışmaların başlatıldığı ancak elde on beş baş damızlık aygır bulunduğundan arzu edilen neticeye ulaşamadığı ve mesainin yavaşladığı bildirilmekte idi. Vekalet, Uzunyayla yetiştiricilerinin hükümetin *Macar Nonius* aygırları vasıtasıyla alınan olumlu neticeyi yakından görmüş olduğunu hatırlatmakta idi. Bu nedenle yetiştiriciler aygır deposundaki aygırların sayısının arttırılmasını ve elli baş aygıra çıkarılmasını talep etmekteydiler. Ancak Vekalet bütçesi buna yeterli değildi. Bu sebeple encümenin bütçesinde tahsisat var ise elli baş aygırın encümen tahsisatından satın alınması talep edildi¹². Görüleceği üzere zaman içerisinde at ıslahı ve at yarışları devletin kurumsal yapısı içinde şekillendi. Devlet doğrudan veya yetki verdiği kurumlar aracılığıyla bu alanda kendi otoritesini hissettirdi. Bu dönemde at yarışları “*asrileşmek*” olarak ifade edilen modernleşmenin de bir parçası oldu¹³.

Çalışmada Cumhuriyet döneminde Türkiye'nin katıldığı uluslararası askerî at yarışları irdelendi. Yeni bir ülke ve toplum inşa edildiğini uluslararası alanda göstermek, Cumhuriyet rejiminin yurt dışında onurlu temsilini sağlamak amacıyla Türkiye'nin uluslararası sahada düzenlenen at yarışlarına katılımı ve elde ettiği sonuçlar değerlendirildi. Bu meyanda özellikle 1930'lu yıllarda Türkiye'nin uluslararası at yarışlarına iştirak süreci, devletin at yarışlarına bakışı ve Türkiye'nin uluslararası alanda kabul görmesinde at yarışlarının etkisi ele alındı.

---

¹⁰ Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi (BCA), 30.18.1.1/30.60.14, 14 Teşrinievvel 1928.

¹¹ BCA, 30.10.0.0/185-278-12, 26 Ocak 1929.

¹² BCA, 30.10.0.0/185-278-19, 3-6 Kasım 1932.

¹³ Torun, age., s. 74.

1) CUMHURİYET’İN GÜÇ TEMSİLİ: ULUSLARARASI AT YARIŞLARINA HAZIRLIK

Cumhuriyet ile birlikte yeni bir toplum inşasına girişen Mustafa Kemal Paşa ve kurucu kadro için at yarışları üç önemli amaca hizmet vermekte idi. Bunlardan ilki milli ekonomi ve milli bağımsızlığın sağlanması için tarıma dayalı ekonominin güçlendirilmesiydi. İkinci amaç Batının modern toplum anlayışını benimsemiş yeni ve milli bir burjuvazinin yaratılmasıydı. Bu amaçların başarıya ulaşması için toplumun devlete bağlılığını ve uluslararası alanda meşruluğunu sürekli hale getirmek gerekli idi. At yarışları bu hedefleri destekleyen önemli bir araç oldu¹⁴. Uluslararası at yarışlarına katılmanın en önemli amaçlarından birisi de yeni Türkiye’yi tanıtmak ve beynelmilel sahada propaganda yapmaktı. Yarışlara iştirak Türkiye için önemli bir propaganda aracı olmakla birlikte Cumhuriyet’in ilanının ardından uluslararası at yarışlarına iştirak hemen mümkün olmadı. Bunun başlıca üç sebebi bulunmaktadır:

1-Uluslararası yarışmalara katılacak düzeyde eğitilmiş iyi at cinsinin azlığı,

2-Yeterli düzeyde yetişmiş binici ve binicilik ekiplerinin bulunmaması,

3-Türkiye’nin Uluslararası Binicilik Federasyonuna üyeliğinin olmaması ve teşkilatlı milli bir binicilik federasyonunun oluşturulamaması.

a) İyi Cins Atlarda Dışa Bağımlı Yapı

XX. yüzyılın başlarında on yılı aşkın süren savaşlar Türkiye’de at yetiştiriciliğini zora sokmuştu. Savaşlar nedeniyle at nesli tükenme noktasına gelmiş ve bu durum biniciliği de olumsuz etkilemişti. Özellikle Osmanlı Devleti’nin son dönemlerinden itibaren at temininde dışa bağımlı bir yapı vardı. İttihat ve Terakki yönetimi bunun için çözüm arayışına girse de tam anlamıyla başarı sağlanamadı¹⁵. Zaten sınırlı olan iyi cins atlar Milli Mücadele döneminde daha da azaldı¹⁶. Cumhuriyet dönemine gelindiğinde iyi cins at bulmak neredeyse imkansız hale gelmişti. At tedariki hususunda dışa bağımlı yapı devam ediyordu. Örneğin İcra Vekilleri Heyetinin 2 Nisan 1932 tarihli toplantısının ardından yayımlanan kararnamede Binicilik

¹⁴ Torun, age., s. 75.

¹⁵ Feyza Kurnaz Şahin, “II. Meşrutiyet Döneminde At Neslinin Islahına Yönelik Bir Örgütlenme Örneği: Islah-ı Nesl-i Feres Cemiyeti”, *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S 47, 2002, s. 318-321.

¹⁶ Kurnaz Şahin, agm., s. 318-321.

Mektebi için Fransa'dan satın alınacak olan iki-üç konkurhipik (engel atlama) hayvanın takas kaydından istisna tutularak pazarlık suretiyle satın alınmasına karar verilmişti¹⁷.

Sadece atlarda değil eyer ve koşumlarda da dışa bağımlı bir yapı vardı. Örneğin 1932 yılında yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararnamesinde bunu açıkça görmek mümkündür. Buna göre 27 Ocak 1932'deki İcra Vekilleri Heyetinin toplantısında beynelmilel konkurhipik yarışlarına iştirak etmek üzere binicilik mektebinin talep ettiği listede yazılı konkurhipik eyerleri ve teferruatının memleket dahilinden temin ve tedariki mümkün olmadığından 1932 senesi için gerekli olan on adet konkurhipik eyer takımı ve teferruatının takas kaydından istisna olmak üzere pazarlıkla satın alınmasına karar verilmiş idi¹⁸. Bu kararnameye ek olarak İcra Vekilleri Heyetinin 31 Mart 1932 tarihli toplantısında binicilik mektebinde kullanılacak on adet konkurhipik eyer takımı ve teferruatının kontenjan harici olarak memlekete ithal edilmesine karar verildi¹⁹.

b) Usta Binicilerin Yetiştirilmesi: Süvari Binicilik Okulu ve Uluslararası Binicilik Müsabakalarına Hazırlık

Türkiye'nin uluslararası binicilik müsabakalarına katılması ve Türk biniciliğini dünyaya tanıtan başarılar elde etmesi Süvari Binicilik Okulu sayesinde oldu. Esasen Süvari Binicilik ve Tatbikat Okulu, Mahmut Şevket Paşa'nın askerî reformları ve girişimi neticesinde 1911'de açılmıştı. Paşa, Fransa ziyareti sırasında Saumur'daki (Saumur Le Cadre Noir) Fransa Ulusal Binicilik Okulunu ziyaret etmiş ve oldukça etkilenmişti. Bu sistemin Türk binicileri tarafından da uygulanmasını istedi. Zira dünyada binicilik sadece savaş gücünü artırıcı askerî bir uygulama olarak görülüyordu. Gelineen noktada binicilik spor ve müsabaka unsuru olarak da son derece popülerdi. Bu özelliğinden kaynaklı olarak Avrupa'da binicilik okulları artmıştı. Osmanlı askerî teşkilatında da böyle bir okulun varlığına ihtiyaç vardı. Bu meyanda 1911'de Süvari Binicilik ve Tatbikat Okulu faaliyete geçti. Okul askerî amaçlar için kurulmuş olsa da sadece askerî binicilikle kalmadı. Türk binicilerinin yetiştirerek beynelmilel müsabakalara katılması ve

---

¹⁷ BCA, 30-18-1-2/27-22-14, 2 Nisan 1932. Bu hususta örnekleri çoğaltmak mümkündür. Bkz. BCA, 30-18-1-2/28-39-19, 17 Mayıs 1932.

¹⁸ BCA, 30-18-1-2/25-8-17, 31 Ocak 1932.

¹⁹ BCA, 30-18-1-2/26-20-12, 31 Mart 1932

başarılar elde etmesinde öncü rol oynadı²⁰. Okul I. Dünya Savaşı sırasında faaliyet gösteremedi. Milli Mücadele döneminde 5. Süvari Kolordusunun oluşturulmasıyla Ankara'da Abidinpaşa'da bir süvari talimgahı kuruldu. Bilahare Akşehir Ilgın'da süvari eğitimi verildi. Süvari Okulu, Milli Mücadele sonrasında Akhisar'a yerleşti ve okulun müdürlüğüne İzmir Hükümet Konağına Türk bayrağını asan Süvari Binbaşı Şerafettin Bey atandı²¹.

Süvari Binicilik ve Tatbikat Okulu, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e intikal etti. Cumhuriyet döneminde okul, Süvari Binicilik Okulu Kumandanlığı altında faaliyetlerini sürdürdü. 1925 yılında İstanbul Orhaniye Kışlasında faaliyete geçti. Okulun müdürlüğüne Milli Mücadele döneminde Batı Cephesinde görev alan 1. Sv.Tüm.K.Alb Mehmet Ali (Menkü) getirildi²². Okulda binicilik faaliyetlerinin geliştirilmesi için yabancı uzmanlardan Fransız asıllı Binbaşı Faveur istihdam edildi²³.

Okulun gerçek anlamda sportif binicilik faaliyetleri bu dönemde başladı. Profesyonel binicilik eğitiminin alınması için süvari subayları Fransa, İtalya ve Almanya'ya gönderildi. Bu arada Binicilik Okulu 1927'de Pangaltı'da Harbiye Mektebinin bulunduğu bölgeye taşındı. Okulun buraya taşınması son derece önemli idi. Zira burada bulunan uzmanlar sayesinde okul, yıllar sonra ileri düzey binicilik tekniklerinin öğretilmeye başlandığı bir yer oldu. At terbiyesi ve konkurhipik olarak ifade edilen engel atlama çalışmalarının temelleri atıldı. Bu arada binicilik eğitimi almak için Avrupa'ya giden subaylar ülkeye döndüler. Yurt dışında binicilik eğitimi alan Yüzbaşı Tahsin (Yazıcı) ve Yüzbaşı Avni (Bağna) Beyler sayesinde okulda ileri düzey at terbiyesi ve yüksek sınıf engel atlama branşları müfredata eklendi. Ancak bu yeterli değildi. Uluslararası başarılar elde etmek için yabancı uzmanlardan yararlanmak kaçınılmazdı. Bu sebeple 1928'de Fransız Üsteğmen Albert Taton binicilik antrenörü olarak okul kadrosuna dahil edildi. Taton, uluslararası müsabakalara katılacak düzeyde

²⁰ Rıdvan Bal, "Mahmut Şevket Paşa'nın Askeri Reform Çalışmaları ve Türk Spor Tarihinde Bir Dönüm Noktası: Süvari Binicilik ve Tatbikat Okulu", *Mevzu Sosyal Bilimler Dergisi*, 7, (Şubat-Mart 2022), s.56, 68.

²¹ Kudret Emiroğlu-Ahmet Yüksel, *Yoldaşımız At*, Yapı Kredi Yay., İstanbul, 2002, s. 198.

²² Emiroğlu -Yüksel, *age.*, s. 198.

²³ *Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi*, 525/38622-156327-33, 28 Eylül 1926; Emiroğlu-Yüksel, *age.*, s. 198.

ilk Türk binicilerinin yetiştirilmesinde büyük katkı sağladı²⁴. Taton'un çabaları sonucunda uluslararası alanda ödüller alan ve Türkiye'nin adını duyuran Yarbay Saim Önhon, Yüzbaşı Cevat Kula, Yüzbaşı Cevat Gürekan, Teğmen Eyüp Öncü, Teğmen Saim Polatkan gibi önemli biniciler yetişti²⁵. Okulda Fransız mütehassıs Taton ve yurt dışında binicilik eğitimi alan subaylar sayesinde sportif binicilik faaliyetleri hız kazandı ve Kur.Yb. Cevat Bilgişin komutasında yarışmalara katılmak üzere bir takım oluşturuldu.

Okulun ihtiyacı olan iyi cins atlar daha ziyade Fransa'dan temin edildi²⁶. Örneğin Müdafaa-i Milliye Vekaleti tarafından Başvekalete gönderilen 23 Ocak 1936 tarihli yazıda Süvari Binicilik Mektebi için ayrılan 25 bin lira Fransa'da Ruan, Limoz, Şerule şehirleri ile sair bazı mıntıklarda haber alınan belli başlı yarım kan 600 baş koşu hayvanının arasından 13 tanesi seçilerek alındığı ve bu hayvanların 30 Aralık 1935'te *Teofil Gotye Vapuru* ile İstanbul'a geldikleri bildirilmekte idi. Komisyon Reisi Baytar Albay Cemal ile Binbaşı Sami'nin daha evvel Macaristan üzerinden Roma'ya gittikleri ve bir polo ekibi için lazım olan malzemeyi almak ve sevk etmek üzere Fransa'da kalmış olan Binicilik Mektebi Müdürü Yarbay Saim Önhon ile Mütehassıs A. Taton'un da İstanbul'a geldikleri bildirilmişti²⁷. Fransız asıllı uzman Taton'un binicilik okuluna katkılarından dolayı mukavele süresi bittikçe İcra Vekilleri Heyetinin kararı doğrultusunda okuldaki hizmet süresi uzatılmakta idi²⁸.

Uluslararası binicilik yarışmalarına Türk atları ve binicileriyle katılmak ve başarılı olmak için çaba sarf edilmekte idi. Uluslararası yarışlara katılacak düzeyde ve nitelikte binicilerin çoğaltılması gerekli görüldüğünden 1924'te kurulan Karacabey Harasına bağlı olarak 1927'de Karacabey Binicilik Mektebi açıldı. Mektebin amacı at yetiştiriciliği ve ıslahı için uzman kişi yetiştirmektir. Bununla birlikte ulusal ve uluslararası binicilik yarışmaları için binici ve jokey adayları yetiştirmek önemli hedeflerdendi. At ıslahı ve at yetiştiriciliği için hayvan terbiyecisi, teşkilat memuru, ahırcıbaşı da bu okuldan yetiştirilmekte idi. Anılan mektepte fenni esaslara bağlı olarak binici yetiştirmek için yabancı uzmanlardan yararlanıldı. Bu meyanda İcra

---

²⁴ Bal, agm., s.73; Ali Fuat Ünver, **Antik Çağdan Modern Olimpiyatlara Binicilik Sporuna ve Türk Biniciliğinin Olimpik Gelişimi**, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi, Ankara, 2006, s. 60-61; Emiroğlu -Yüksel, **age.**, s. 198.

²⁵ BCA, 30-18-1-2/82-11-1, 16 Şubat 1938; BCA, 30-10-0-0/145-37-2, 22 Haziran 1938.

²⁶ BCA, 30-10-0-0/50-327-3, 2 Eylül 1937.

²⁷ BCA, 30-10-0-0/186-279-1, 23 Ocak 1936.

²⁸ BCA, 30-18-1-2/97-108-20, 13 Ocak 1942; BCA, 30-18-1-2/100-87-16, 8 Ekim 1942.

Vekilleri Heyetinin 16 Temmuz 1933'te yapılan toplantısında ücreti aynı bütçeden verilmek üzere Macar tebaasından Mösyö Ştark'ın 250 lira ücretle bu mektepte muallim olarak çalıştırılmasına karar verildi²⁹.

İlerleyen yıllarda ihtiyaç duyulduğunda yabancı uzmanların sayısı arttırıldı. Örneğin İcra Vekilleri Heyetinin 10 Temmuz 1934 tarihli toplantısında Karacabey Harası Binicilik Okulunda çalıştırılmak üzere iyi düzeyde binicilik tecrübesine sahip ihtisas sahibi Macar tebaasından İsmendiyanos ve Paragh Endre'nin ücretleri hara tahsisatından verilmek şartıyla görevlendirilmesine karar verildi³⁰. Karacabey Harası Binicilik Okulunun yabancı uzman kadrosu zaman içinde genişledi. 26 Eylül 1936'da İcra Vekilleri Heyeti toplantısında alınan karar doğrultusunda Karacabey Harasının atçılık kısmının faaliyetini iyi bir şekilde yürütmek ve yetişen damızlıkların talim ve terbiyesini ve özellikle *Macar Nonius* atlarının tırıs aksiyonlarını arttırmak için bu işlerde ihtisası bulunan Macar tebaasından Çippegin'in haranın Binicilik Mektebi kadrosunda ücretli antrenör olarak çalıştırılması kararlaştırıldı³¹.

1935 yılına gelindiğinde hükümet uluslararası binicilik yarışmalarına katılmak için önemli bir ödenek ayırdı. İcra Vekilleri Heyetinin 11 Kasım 1935 tarihli toplantısında alınan karar gereğince yirmi bin lirası Binicilik Mektebinin Beynelmilel konuklara katılımı için alınacak hayvanlara ve beş bin lirası da bu hayvanları alacak heyetin yol parasına verilmek üzere yirmi beş bin lira döviz verilmesi kabul edildi³².

c) Uluslararası Binicilikle İlgili Kurumların Oluşturulması

Uluslararası alanda Türk biniciliğinin başarı kazanabilmesi için ulusal binicilik federasyonunun kurulması ve aynı zamanda Uluslararası Binicilik Federasyonuna da üye olunması önemli idi. Türkiye, Uluslararası Binicilik Federasyonuna üye olmak için bürokratik işlemleri başlatmış ve üyelik için gerekli olan aidatı ödemişti. Ancak aidatı ödemesine rağmen resmi başvuru için gerekli evrakların hazırlanması uzun sürdü ve işlemler sürüncemede kaldı. Bu durumun farkında olan Kırklareli Süvari 13. Alayda stajını yapmakta olan Binicilik Mektebi Müdürü Kaymakam Cevdet Bey, Başvekalete bir mektup göndererek Uluslararası Binicilik Federasyonuna

---

²⁹ BCA, 30-18-1-2/38-52-5, 16 Temmuz 1933; Ünver, *agt.*, s. 60.

³⁰ BCA, 30-18-1-2/46-49-12, 10 Temmuz 1934.

³¹ BCA, 30-18-1-2/68-78-9, 26 Eylül 1936.

³² BCA, 30-18-1-2/59-84-13, 11 Kasım 1935.

üyelik için gerekli evrakların düzenlenip gönderilmesi için talimat verilmesini talep etti. Zira 1931'den itibaren federasyona katılmak için yapılan muameleler yarıda kalmıştı. Esasen Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı, Uluslararası Binicilik Federasyonuna katılma kararı vermiş idi. Bunun için 1931'de senelik aidatı olan 100 lira Paris'te Beynelmül Binicilik Federasyonu umumi katipliğine Ankara'dan posta ile gönderildi. Böylece Türkiye federasyona katılma isteğini belli etmiş oldu ancak cemiyete katılmak için gerekli olan resmi evrak sonuçlandırılmadığından üyelik gerçekleşmemişti.

Beynelmül Binicilik Federasyonu Katib-i Umumisi Hektor, Türkiye'nin üyelik işlemlerini tamamlaması hususunda Türk yetkilileri çeşitli vesileler ile uyarmıştı. Bunlardan birisi de Binicilik Mektebi Müdürü Kaymakam Cevdet Bey idi. Kaymakam Hektor, Türkiye'nin üyeliği için gerekli olan 100 liranın alındığını fakat resmen yapılması lazım olan diğer işlemlerin devamının gelmediğini söylemesi üzerine Cevdet Bey, yakında işlemlerin tamamlanacağı cevabını vermişti. Hektor bir müddet sonra Binicilik Mektebi mütehasısı Mösyö Taton'a bir mektup gönderdi. Söz konusu mektupta Türkiye'nin Beynelmül Binicilik Federasyonuna intisabı hakkında henüz resmi bir talepname gelmediğini hatırlattı. Üç haftaya kadar Beynelmül Binicilik Federasyonunun bir toplantı yapacağını bu sebeple üyelik için acele bir cevap istenildiğini yazıyordu. Taton mektupla ilgili Cevdet Bey'i bilgilendirdi.

Cevdet Bey bu vaziyet karşısında hemen harekete geçerek durumu Başvekalete bir rapor şeklinde ilettili. Yarım kalmış üyeliğin bir an evvel tamamlanması için Başvekaletin talimat ve emirlerini talep etti. Zira İsmet Paşa binicilik sporunu himaye etmekte idi. Bu nedenle Başvekaletin emir ve takibi sayesinde bu mesele hallolabilirdi. Bunun için ilk olarak Türkiye'de bir binicilik federasyonu kurulması şarttı. Çünkü yerel binicilik federasyonu kurulmadan uluslararası federasyona üye olmak mümkün değildi. Beynelmül binicilik federasyonunun nizamnamesi gereğince bu federasyona ancak memleketlerinde binicilik sporunu idare eden bir milli binicilik federasyonu mevcut olan milletler katılabilirdi. Bu katılım için;

1- Türkiye Binicilik Federasyonu reis ve katib-i umumisi tarafından imza edilmiş ve Beynelmül Binicilik Federasyonu katib-i umumiliğine yazılmış bir talepname gönderilecekti.

2- Talepnamede Türkiye Binicilik Federasyonunun nizamname ve talimatnamesinin birer sureti eklenecekti.

3- Bu talepnameye, Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakının bu husustaki ruhsatnamenin iki sureti de eklenecekti.

4- Senelik muayyen aidatı taahhüt edilecekti.

Söz konusu şartları sağlamak için Binicilik Mektebi Müdürü Cevdet Bey daha evvel İsmet Paşa ile görüşmüştü ve Paşa gerekli işlemlerin yapılması için Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı Reisliğine talimat vermişti. Bunun üzerine İdman Cemiyeti ile Binicilik Mektebi bu meseleyle ilgili uzun görüşmeler gerçekleştirdi. Fakat iki kurum bu hususta bir türlü anlaşamadı ve üyelik işi halledilemedi. Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı Reisliği ile meselenin halledilememesinin sebebi şu idi: İdman Cemiyetine göre Türkiye Binicilik Federasyonu, orduya taalluk eden başka bir teşekküldü. Beynelmilel Binicilik Federasyonuna üyelik için bu kurumun lağvedilmesi gerekli idi. Yeniden Türkiye Binicilik Federasyonun teşkil edilmesinin zaruri olduğu düşünölmekteydi. Tabi bu gerçekleşmediği için Türkiye 1932'ye kadar nizamname yapamamış ve beynelmilel binicilik federasyonuna üyelik için lazım olan talepnameyi gönderememişti.

Cevdet Bey bu sorunu çözmek için Başvekalete bir öneri sundu. Zaten Beynelmilel Binicilik Federasyonuna üyelik için gerekli olan senelik aidat ödenmişti. Geri kalan işlemler ise yapılmamıştı. Hatta Türkiye Binicilik Federasyonu da mevcut değildi. Bu meselenin halli için ivedilikle geçici bir milli federasyon kurularak reis ve katib-i umumisi ile azaları tayin edilmesi teklif edildi. Bu şekilde meselenin acil olarak halledilmesi için bilahare usulüne uygun kesin seçim yapıncaya kadar şimdilik geçici dahi olsa bir Türkiye Binicilik Federasyonu teşkil edilmiş olacaktı. Bu federasyona Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakından bir ruhsatname verilerek Beynelmilel Binicilik Federasyonuna girmek için lazım olan işlemler derhal yapılabilirdi. Bu heyetin kolaylıkla bir arada çalışarak icap eden nizamname ve talimatnameleri hazırlayabilmesi için İstanbul'da binicilikte ihtisası olan kişilerden oluşması, işi pek ziyade kolaylaştıracak ve çabuklaştıracaktı³³. Nitekim bu öneriler doğrultusunda Türkiye'de Binicilik Federasyonu oluşturuldu ve Türkiye 1932'de Uluslararası Binicilik Federasyonuna üye oldu.

---

³³ BCA, 30-10-0-0/145-36-6, 20 Kasım 1932.

2) ULUSLARARASI TECRÜBELER: TÜRKİYE'NİN ULUSLARARASI AT YARIŞLARINA İŞTİRAKİ

Uluslararası alanda Türkiye'nin yeni yüzünün gösterilmesi için 1930'lu yıllardan itibaren uluslararası askerî at yarışlarına iştirak edildi. Ancak Türkiye'nin uluslararası at yarışlarına katılma hikayesi oldukça ironiktir. Bir yandan ülkenin tanıtımı ve yeni Türkiye'nin gücünü göstermek istediği için yarışmalara katılmanın gerekli olduğu düşünülürken diğer taraftan yarışlara katılmakta ödenek sıkıntısı, yarış atı veya ekipman yetersizliği çekiliyordu. Bu nedenle Türkiye 1930'lu yıllardan önce uluslararası at yarışlarına davet edildiği halde çok fazla bir varlık gösteremedi. Örneğin Cumhuriyet Arşivinden elde edilen verilere göre Türkiye 29 Mart 1925'te Felemenk Sefareti tarafından uluslararası at yarışlarına davet edilmiş ancak ödeneğin kısıtlı olmasından dolayı bu davete iştirak edememişti³⁴. Keza Türkiye 1929'da Polonya Sipahi Kulüpleri tarafından tertip edilen ve Poznan ve Varşova şehirlerinde yapılacak iki beynelmilel binicilik müsabakasına Polonya Sefareti aracılığıyla 21 Şubat 1929'da davet edildi. Ancak Erkanı Harbiye Reisliğinden Hariciye Vekaletine gönderilen tezkerede orduda henüz böyle mühim müsabakalar için özel olarak yetiştirilmiş hayvan mevcut olmadığı gerekçesiyle katılımın mümkün olamayacağı dile getirildi³⁵.

Bu dönemde Türkiye, Fransa'da yapılan askerî at yarışlarına da davet edildi. Davetler hükümet nezdinde yapılmakta idi. Bu meyanda Fransa Büyükelçiliği, Nice Uluslararası Askerî At Gösterisi Komitesi'nin organizasyonunda düzenlenen at yarışlarına Nisan 1927'de Türk Hükümeti'ni resmi olarak davet etti. Yarışlar iki hafta sürecek ve bu süre zarfında Türkiye bir subay ekibi tarafından temsil edilecekti. Fransa, Türkiye'nin anılan yarışa katılmasını arzu etmekte idi. Fransız Büyükelçinin davet mektubunda "*Türk ordusunun temsilcilerinin bu yarışmaya katılması Fransız Hükümeti için özellikle memnuniyet verici olacaktır*" ifadeleri yer almakta idi. Büyükelçi, İstanbul'daki Hariciye Vekaleti Temsilcisi Nushet Bey'e Türk askerî makamlarını bu yarışlar hususunda bilgilendirmesini ve Uluslararası Askerî Binicilik Yarışması Komitesi'nin davetine olumlu yanıt verebileceklerini düşünüp düşünmediklerini kendisine bildirmesini istedi³⁶.

³⁴ BOA, HR.İM, 149/48, 1 Temmuz 1925; Kurnaz Şahin, agm., s. 315-334.

³⁵ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 566/38823-157369-2, 13 Mayıs 1929; Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 566/38823-157369-6, 14 Nisan 1929.

³⁶ BOA, HR.İM, 255/31, 10 Novembre 1926.

Ancak Türkiye ödenek yetersizliği gerekçesiyle bu yarışlara da iştirak edemedi.

Öte yandan uluslararası yarışlara katılma kararı alınmakla birlikte ödenek yetersizliğinden görevlendirilen ekiplerin sayısının azaltıldığı da görülmektedir. Örneğin Türkiye 1931’de Macaristan’daki binicilik yarışlarına davet edilmesi üzerine Milli Savunma Bakanlığı yarışlara katılmak için üç subay görevlendirdi. Ancak ödenek yetersizliği nedeniyle son anda bir değişiklik yapılarak üç yerine iki subayın Macaristan’daki yarışlara katılmasına karar verildi³⁷. Bu hususta hazırlanan kararname oldukça ilginç veriler içermektedir. 5 Mayıs 1931 tarihli kararnamede şu ifadeler yer almaktadır:

“mesarifi gayri melhuza tertibinden kalan paranın Macaristan’daki binicilik müsabakalarına gidecek üç zabitanın harcırahına yeterli gelmediğinden ve maktuan harcırah itasına da imkan olmadığı anlaşıldığından, müsabakaya iştirakin ise zaruret olduğundan yalnız iki zabitanın izamı ve harcırahlarının verilmesi kararlaştırılmıştır”³⁸.

Türkiye’nin uluslararası askerî at yarışlarına davet alması ve katılması 1932’de Uluslararası Binicilik Federasyonuna üye olduktan sonra sıklaşacaktır. Örneğin uluslararası binicilik müsabakaları açısından önemli merkezlerden birisi olan Varşova yarışları için Polonya Binicilik Federasyonu 4 Mart 1933’te Polonya Sefareti aracılığıyla Hariciye Vekaletine bir davet gönderdi. Varşova’daki müsabakalar 1933 yılında 2-13 Haziran tarihleri arasında yapılacaktır³⁹. Türkiye ilerleyen yıllarda Varşova yarışlarına katılacak ve başarı elde edecekti.

Bu tarihlerden sonra Türkiye, uluslararası askerî at yarışlarına katılmak için bütün şartlarını zorladı. Mesela İcra Vekilleri Heyeti’nin 19 Mayıs 1935 tarihli toplantısında Almanya’da yapılacak at yarışlarında bulunmak ve Hannover’deki Binicilik Mektebini görmek üzere Almanya’ya gidecek olan Süvari Müfettişi Tümgeneral Mürsel Bakü ile emir zabitine siyasi pasaport verilmesi kararlaştırıldı⁴⁰. Kararın ardından Hariciye Vekaleti, Berlin Büyükelçiliğine bir tahrirat göndererek Almanya’da Türk

³⁷ BCA, 30.18.1.2/19.26.16, 26 Nisan 1931; BCA, 30.18.1.2/19.26.18, 5 Mayıs 1931.

³⁸ BCA, 30.18.1.2/19.26.18, 5 Mayıs 1931.

³⁹ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 566/295-2213-3, 16 Mart 1933.

⁴⁰ BCA, 30-18-1-2/54-39-5, 19 Mayıs 1935.

süvarilerinin iştiraki ile yapılacak olan müsabakalarda bulunmak üzere hareketi uygun görülen süvari müfettişi Tümgeneral Mürsel Bakı'nın bu fırsattan istifade ederek Hannover'deki Binicilik Mektebini ziyaret etmesi Genelkurmay Başkanlığınca arzu edilmekte olduğundan Alman makamlarından gerekli müsaadenin alınması için teşebbüste bulunulması ve neticenin bildirilmesi istendi⁴¹.

Türkiye at ıslahı ve yetiştiriciliğinde yeterli düzeye olmaması gerekçesiyle uluslararası at yarışlarına zaman zaman katılamadı. Örneğin 1936'da Londra'da yapılacak olan uluslararası konkurhipiklere Londra Büyükelçisi Ali Fethi Okyar'ın 10 Ocak 1936'da Hariciye Vekaletine gönderdiği bir mektupta davet edildiği bildirilmişti. Söz konusu mektupta Türk zabitlerinin de müsabakalara iştirak etmesi istendi. Londra'daki bu yarışlar "*The International Horse Show Ltd*" tarafından organize edilmekte idi. 24'üncüsü düzenlenen yarışlar 30 Mayıs-9 Haziran tarihleri arasında devam edecekti. Ancak Genelkurmay Başkanlığı ekibin yeni takviye atlarının yetiştirilmesi henüz bitmemiş olduğundan Londra yarışlarına girmenin mümkün olamayacağını Hariciye Vekaletine bildirmişti⁴². Türkiye, Londra'da 1937'de 25'inci düzenlenen aynı yarışlara da davet edildi⁴³.

Türkiye uluslararası alanda ilk olarak Bulgaristan'ın Sofya şehrinde düzenlenen binicilik yarışlarına katıldı. Bunun ardından Avrupa'da düzenlenen Berlin, Roma, Nice, Viyana, Budapeşte, İsviçre'de Lucerne, Varşova ve Londra gibi merkezlerde yapılan at yarışlarına iştirak etti. Bu yarışlar vesilesiyle yeni Türkiye'yi uluslararası alanda tanıtmaya imkanı buldu.

a) Uluslararası Alanda İlk Deneyim: Balkan Müsabakaları

Türkiye henüz Uluslararası Binicilik Federasyonuna üye değildi. Bu sebeple uluslararası yarışmalara iştiraki mümkün olmuyordu. Türk binicilik ekibinin uluslararası sahada ilk yarışması Balkan Konferansları sürecinde 1931'de Sofya'da yapılan binicilik müsabakaları vesilesiyle oldu. Bulgaristan 2-4 Ekim 1931'de yapılacak olan müsabakalara Türkiye'yi davet etti. Türkiye'nin bu yarışmaya katılmasında Balkan Konferansları etkili oldu. Bu çerçevede düzenlenen Balkan oyunlarına Türkiye de davet edildi ve

---

⁴¹ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 501/32171-128666-1, 18 Mayıs 1935.

⁴² Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 534/37103-148746-3-4, 10 Ocak/ 23 Ocak 1936; Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 534/37103-148746-1, 7 Şubat 1936.

⁴³ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 534/37430-150436-16, 2 Kasım 1936.

Türk ve Bulgar binicileri dostluk müsabakası gerçekleştirdi. Bu binicilik yarışı Türkiye'nin beynelmilel sahadaki ilk tecrübesi oldu⁴⁴.

Türk basını binicilik ekibinin müsabakalara katılımını ilk sayfadan okuyucuya duyurdu. *Cumhuriyet* gazetesinin 2 Ekim 1931 tarihli nüshasında yer alan “*Binicilerimiz Sofya’da ilk müsabakayı yaptılar*” başlıklı haberde binicilerin 2 Ekim günü kalabalık bir seyirci kitlesi huzurunda ilk müsabakalarını yaptıklarını, bu müsabakalara Bulgarlardan 13 ve Türklerden 8 zabitin iştirak ettiğini, Bulgar ahalsinin Türk zabitlerini coşkuyla alkışladıklarını, sahaya alışık olmayan bir iki hayvanın biraz ürkeklik yaptığını ancak neticenin belli bir düzen içerisinde cereyan ettiğini, müsabakalara 3-4 Ekim tarihlerinde de devam edileceğini bildirmekte idi⁴⁵. Aynı haber benzer ifadeler ile *Vakit* ve *Milliyet* gazetesinde de yer aldı⁴⁶. *Vakit* gazetesinin 3 Ekim 1931 tarihli nüshasında ise “*Süvarilerimiz Sofya’da yarışlarını bugün yapacaklar*” başlıklı haberde Sofya binicilik müsabakalarının Perşembe günü başladığı 3 Ekim’de de Yunak stadında at yarışlarının yapılacağı, yarışlara Türk ve Bulgar zabitlerin iştirak edeceği belirtilmekte ve haberin sonunda Türk binicilik ekibine muvaffakiyetler dilenmekte idi⁴⁷.

Vakit gazetesinin 4 Ekim 1931 tarihli nüshasında binicilik yarışlarıyla ilgili tafsilatlı bilgi verildi. Haber birinci sayfada “*Sofya Müsabakalarında*” başlığıyla yer aldı ve bu müsabakalarda at koşularında Türkiye'nin üçüncü, sekizinci ve onuncu geldiği duyuruldu. Haberin devamı 4. Sayfada “*Balkanîyat Müsabakaları*” başlığıyla verilmekte idi. Gazetenin verdiği bilgilere göre hipodrom epeyce kalabalıktı. At mukavemet yarışlarının yapıldığı müsabakaya 13 Bulgar, 8 Türk zabit katılmıştı. Haberde mukavemet koşusuna katılacak subayların isimleri de yer aldı. Bu isimler Birinci Mülazım Cevat, Mülazım Cevat Ali, Birinci Mülazım Salahattin Salih, Yüzbaşı Avni Bey, Mülazım Eyüp, Mülazım Salih, Yüzbaşı Mustafa, Yüzbaşı Vehbi Beyler idi. Bu koşularda yedi kilometrelik süratli yürüyüş ve onu müteakip başlayan iki kilometrelik sekiz maniden oluşan stipilşas yarışının saat üçte bittiği haber veriliyor ve bu iki müsabakada Türk

⁴⁴ Ünver, *agt.*, s. 63.

⁴⁵ “Binicilerimiz Sofya’da İlk Müsabakayı Yaptılar”, *Cumhuriyet*, Sekizinci Sene, No:2660, 2 Teşrinievvel 1931, s. 1, 3.

⁴⁶ “Sofya Müsabakaları”, *Vakit*, 14. Yıl, S 4932, 2 Teşrinievvel 1931, s. 1; “Binicilerimiz Sofya’da Çok Alkışlandılar”, *Milliyet*, 6. Sene, No:2027, 2 Teşrinievvel 1931, s. 2.

⁴⁷ “Süvarilerimiz Sofyada Yarışlarını Bugün Yapacaklar”, *Vakit*, 14. Yıl, S 4933, 3 Teşrinievvel 1931, s. 1.

binicilerinin başarılı bir vaziyette olduğu yazıyordu. Ancak gazetenin verdiği bilgilere göre bazı yarışmaların hataları olmuş ve yarışlardan çıkarılmışlardı⁴⁸. *Vakit*'in 5 Ekim 1931 tarihli nüshasında ise binicilik müsabakalarının umumi tasnifinde Bulgar takımının birinci, Türk takımının ise ikinci olduğu bilgisi yer almakta idi⁴⁹.

Hakimiyet-i Milliye gazetesinin 5 Ekim 1931 tarihli nüshasında “*Sofya Binicilik Müsabakalarında Zabitlerimizin Gösterdikleri Kabiliyet*” başlıklı ve *Anadolu Ajansı* muhabirinin gönderdiği bilgiye dayandırılan haberde üç gündür devam eden binicilik müsabakasının bittiği haber verilmekte idi. Saat 24.00’da hakemlerin yarışmanın tasnifini yaptıkları, müsabakalara 8 Türk, 14 Bulgar zabitin katıldığı, Türk takımının atlarının arazi üzerinde hareket için gerekli olan idman ve kuvvete sahip oldukları, Bulgar atlarının engel atlama terbiyesinde iyi hazırlandıkları ifade edildi. Haberin devamında birinci gün yapılan engel atlama müsabakasını Bulgar takımının kazandığı, ikinci günkü 2.000 metrelik ve engelli stipl ile yüksek engelli 30 kilometrelik kroskontrü muhtevi ve bir saat 4 dakikada kat edilmesi gereken 50 kilometrelik mukavemet müsabakasında Yüzbaşı Cevat Bey birinci, Yüzbaşı Vehbi Bey ikinci geldi. Türk binicilerin engellide kaybettiklerini, bunu telafi için çetin araziye hatta atı ile fena halde düşerek müsabaka harici kalan arkadaşlarına bakmayarak katetmişler ve ilave sayılar almışlardı. Üçüncü engel atlama müsabakasına Türk zabitlerin dirençli girdikleri, 12 engelli olan bu maçta Bulgar zabitleri çok tecrübeli olduklarından başarı gösterdiler. Türk zabitlerine ve atlara yabancı olan bu müsabakayı Bulgarlar kazandı. Umumi sıralamada Bulgar takımı birinci, Türk takımı ikinci oldu. Ferdi kategoride Yüzbaşı Leçaski birinciliği, Yüzbaşı Sminozi ikinciliği, Yüzbaşı Cevat Bey üçüncülüğü aldı. Gazete, Bulgar zabitlerinin başarısını daha evvel Amsterdam olimpiyatlarında Aix la-Chapell ve Macarların beynelmilel müsabakalarına girmiş olmalarına bağladı⁵⁰. *Milliyet* gazetesi de 5 Ekim tarihli nüshasında aynı ifadelerle binicilik müsabakalarının neticesini okuyucusuna duyurdu⁵¹.

Bu müsabakalarda Türk binicilik ekibi kısmi başarılar elde etti. Yüzbaşı Cevat (Kula) “*Akın*” isimli atıyla bireysel sıralamada üçüncülüğü

⁴⁸ “Sofya Müsabakalarında; Balkaniyat Müsabakaları”, *Vakit*, 14. Yıl, S 4934, 4 Teşrinievvel 1931, s.1, 4.

⁴⁹ “Bulgarlar Şampiyon, Eskrim ve Binicilik”, *Vakit*, 14. Yıl, S 4935, 5 Teşrinievvel 1931, s. 2.

⁵⁰ “Sofya Binicilik Müsabakalarında Zabitlerimizin Gösterdiği Kabiliyet”, *Hakimiyet-i Milliye*, No 3673, On İkinci Sene, 5 Teşrinievvel 1931, s. 1.

⁵¹ “Binicilik Müsabakalarının Neticesi”, *Milliyet*, 6. Sene, No:2030, 5 Teşrinievvel (Ekim) 1931, s. 2.

kazandı. Anılan yarışmalarda Türk binicilik ekibi ikinci sırada yarışmayı bitirdi. Bulgar basını Türk ekibini Bulgar ekibiyle kıyaslayan yayınlar yaptı. Bulgarların Türklere göre yarışmada daha başarılı oldukları vurgusu gazetelerde yer aldı. Hariciye Vekaleti tarafından Başvekalete gönderilen 21 Ekim 1931 tarihli yazıda Sofya’da Türk ekibi ile ilgili Bulgar basınında çıkan yazılar bir rapor olarak sunuldu. Bu rapora göre;⁵²

Bulgar *Zora* gazetesinde “*Uzmanlar, Bulgar subayların hazırlıklarının rakiplerinden daha iyi olduğu konusunda hemfikir. Görünüşe göre Türk subaylar at terbiyesi konusunda fazla çalışma yapmamış, dikkatlerini koşu ve atlamaya vermişlerdi. Atları da bu iki yarışma türü için daha iyi hazırlanmış*” ifadeleri yer almıştı.

Svob.Retch gazetesi ise “*Başta Yüzbaşı Stratieff, Yüzbaşılar Mintcheff ve Lekarski ile Teğmen Petroff olmak üzere Bulgar süvarilerinin üstünlüğü ortadaydı. Son Bulgar süvarilerinin Türk süvarilerinin ilklerinden daha iyi olduğunu söylemek abartı olmaz*” yorumunu yapmıştı.

Zaria gazetesinde “*Bulgar atlarının çok iyi eğitilmiş olduğu açıktı. Türk atları çok endişeli ve aceleliydi ve binicilerinin sanatlarını düzgün bir şekilde uygulamalarına izin vermediler*” değerlendirmeleri yer aldı.

Slovo gazetesi “*at terbiyesi yarışmasının resmi sonucunu veriyor ve Türk hakem Cevdet Mehmet Ali Bey’in tarafgirliğinin bir sonucu olarak Türklerin çok iyi sınıflandırıldığını*” söyledi. Gazete “*tarafsız hakem Bay Rau’nun müsabakada bulunmamasından üzüntü duyduğunu*” belirtti.

Bulgar basını at gösterisi hakkında da yazılar kaleme almıştı. *Zora* gazetesinde yer alan haber ve yorumlarda yarışmacılar 10 dakikalık aralıklarla birbirlerinden ayrıldılar. Engelli koşuda Türklerden biri atıyla birlikte düştü ancak ayağa kalkıp devam etti. Kafedjieff, Lekarski ve diğerleri çok iyi yarıştı. Yarışın geri kalanında, at terbiyesinde ilk sırada yer alan biniciler çok başarılı olurken, Türk biniciler o kadar başarılı olamadı. Üçü büyük hatalar nedeniyle diskalifiye edildi, diğer üçü de hata yaptıkları için kötü olarak sınıflandırılacak, sadece ikisi iyi olarak sınıflandırılacaktı. *Zaria*’nın haberine göre binicilik yarışmasını 700’den fazla puanla Yüzbaşı Lekarski kazandı. Bulgar biniciler Türk binicilere karşı büyük bir üstünlük sağladı⁵³.

⁵² BCA, 30-10-0-0/240-619-12, 21 Ekim 1931.

⁵³ BCA, 30-10-0-0/240-619-12, 21 Ekim 1931.

Bulgaristan'daki bu etkinliğe Türk binicileri özellikle davet edilmişti. Bulgarların göstermiş olduğu bu parlak misafirperverliğe karşılık olması açısından Bulgar binicilik ekibinin Türkiye'ye davet edilmesine karar verildi. Üstelik Bulgar Süvari Müfettişi General Zlateff, Türk elçisiyle bir mülakat sırasında Türkiye'yi ziyaret arzusunu beyan etmişti. Bu durum daveti zaruret haline getirmişti. Keyfiyet Erkan-ı Harbiye Riyasetine bildirildi ve riyaset, Bulgar binicilik ekibinin davet edilmeleri konusunda olumlu yanıt verdi. Ancak bir sıkıntı vardı. Davet edilecek Bulgar zabıtlarının efrad ve hayvanları ile geliş-gidiş, otel, otomobil, yemek masraflarının karşılanması gerekli idi. Öte yandan oldukça yetersiz halde olan koşu yerinin ve binicilik mektebinin yabancı ziyaretçiler tarafından görülecek yerlerinin ıslah ve tanzim edilmesi şarttı. İhtiyaç duyulacak malzemenin tedariki için 4500-5000 liraya ihtiyaç vardı. Bu meblağın Erkan-ı Harbiye veya Müdafaa-i Milliye Vekaleti bütçelerinden karşılanması ise mümkün değildi. Bu olumsuzluklara rağmen Hariciye Vekaleti, Nisan 1933'te Bulgar binicilik ekibini İstanbul'da düzenlenecek olan binicilik müsabakalarına davet etti. General Kisiyof, Bulgar ekibinin bu davete memnuniyetle icabet edeceğini bildirdi. Türkiye'ye davet edilen Bulgar subaylarının masraflarının karşılanması için gerekli olan meblağ Başvekaletin tahsisatından ödenecekti. Bu kapsamda Süvari Binicilik okuluna 5000 lira ödenek tahsis edildi. 1933 yılında Bulgar biniciler Türkiye'ye geldi ve iki takım arasında müsabakalar icra edildi⁵⁴.

b) Uluslararası Alanda İlk Başarılar: 1932 Nice (Fransa) Uluslararası Engelli Atlama Yarışları

Fransa'nın Nice şehrindeki at yarışları Türkiye'nin 1930'lu yılların başlarında katılmaya başladığı uluslararası at yarışları arasında yer almaktadır. Nice'deki beynelmilel binicilik yarışları 1920'den itibaren düzenli olarak yapılmakta idi. Ancak 1932 yılı yarışlarına önceki senelerden daha fazla önem verildi. Anılan yıl için yarışların daha önemli hale gelmesinin belli başlı sebepleri vardı. Bunlardan birisi Nice'deki yarışların aynı yıl ABD'de Los Angeles'te yapılacak beynelmilel müsabakada hangi milletin başarı kazanabileceği ihtimalini gösterecekti. Nice Beynelmillel Binicilik Yarışları Komitesi Fransa dahil olmak üzere her milletten azami beş süvari zabıtının müsabakaya iştirakine karar vermişti. Bu kararda amaç tarafsızlık kaidesine son derece riayet edilmesiydi. Nice yarışlarına ilk defa olarak katılan Türk süvari zabıtlarının alacakları neticenin genel olarak

---

⁵⁴ BCA, 30-1-0-0/200-366-16, s. 17 Nisan 1933.

merak edildiği de anlaşılmaktaydı. Nice’de yayımlanan gazeteler Türk süvarilerinden uzun uzadıya bahsetmişlerdi. Nice yarışları 17-24 Nisan 1932 tarihleri arasında yapılmış olup İrlanda, Belçika, Çekoslovakya, Türkiye, İtalya, İspanya, Portekiz ve Fransa olmak üzere sekiz devlet iştirak etmişti⁵⁵.

Türkiye, 16 Ekim 1931’de Beynelmîlel Askerî Binicilik Komitesi tarafından Fransa Büyükelçiliği aracılığıyla Nisan 1932’de Nice’de yapılacak Beynelmîlel Askerî Binicilik Müsabakalarına davet edildi⁵⁶. Fransa’nın bu daveti üzerine Türkiye at yarışlarına katılma kararı aldı. Nisan 1932’de Fransa’da Nice şehrinde yapılacak Beynelmîlel Binicilik Müsabakasına Türkiye Cumhuriyeti adına subay ve uzman görevlendirilmesi için Müdafaa-i Milliye Vekaletinin teklifi üzerine ve İcra Vekilleri Heyetinin 22 Mart tarihli toplantısında karar verildi⁵⁷.

1932 Nice at yarışları Türkiye için her bakımdan önemli idi. Türkiye bu yarışlarda kendi yetiştirdiği Türk atıyla parlak bir başarı elde etti. Teğmen Saim Polatkan, Karacabey Harasında yetiştirilmiş olan *Kısmet* adlı Türk atıyla “*Büyük Oteller Mükafatı*” koşusunda 36 yarışmacı arasından ikinciliği aldı. Öte yandan yine *Kısmet*, “*Belçika Süvarisi Armağanı*” müsabakasında üçüncülüğü kazandı. At yarışlarında “*Milletler Mükafatı*” adlı bir kategori de vardı ve bu kategoride takımlar yarışmakta idi. Söz konusu yarışmada Türk biniciler sekiz takım içerisinde yedinci sırada bitirdi.

Alınan başarılarından dolayı Fransız Büyükelçiliği, 16 ve 23 Ekim tarihlerinde Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Bey’e Türk askerî takımının 1932 yılındaki parlak başarısını vurgulayan yarışmanın ödül listesini gönderdi. Bununla birlikte yine 1933’te Nice Uluslararası Askerî Gösteri Atlama Yarışması’nın programının iki kopyasını da ilettili⁵⁸.

Türk basını da Nice’deki yarışları sütunlarına taşımıştı. Örneğin *Cumhuriyet* gazetesinin 20 Nisan 1932 tarihli nüshasında “*Nis’teki Müsabakalar, Süvarilerimizin Büyük Bir Muvaffakiyeti*” başlıklı haberde “*Beynelmîlel binicilik müsabakalarında Mülazım Saim Bey’in “Kısmet” adlı atıyla ikinciliği kazandığı ve zafer direğine Türk bayrağı çekildiği*” ifade edilmekte idi. Gazete haberinde Fransa’da bulunan Türklerin bu

⁵⁵ Emiroğlu Ziya, “Nis’deki Müsabakalar, Süvarilerimizin Büyük Bir Muvaffakiyeti”, *Cumhuriyet*, Sekizinci Sene, No:2854, 20 Nisan 1932, s. 3.

⁵⁶ *Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi*, 525/37795-152420-1-2, 15 Kasım 1932/16 Octobre 1932.

⁵⁷ *BCA*, 30-18-1-2/26-18-17, 22 Mart 1932.

⁵⁸ *Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi*, 525/38050-154732-2, 23 Ekim 1932.

muvaffakiyetten çok memnun olduklarının altı da çizilmişti. Haberin devamında Mülazım Saim Bey'in *Kısmet* adlı atının Karacabey Harasında yetiştirilen halis Türk atlarından birisi olduğu vurgulanmakta idi. Mülazım Saim Bey'in uluslararası “yarışmada kazandığı başarı ne kadar tebrike layık ise, memlekette yetiştirilen atların da bu muvaffakiyetlerde amil olması o kadar memnuniyet verdiği” de ifade edilmekteydi⁵⁹.

Cumhuriyet'in 21 Nisan 1932 tarihli nüshasında ise Türklerin her sene Nice'de yapılan bu müsabakalara ilk defa iştirak etmelerinin Fransız kamuoyunda büyük bir ilgi uyandırdığı birçok gazetenin bu münasebetle Türklerle ilgili takdirkar ve sitayişkar yazılar yazdığı dile getirildi. Örneğin *L'eclairneur de Nice* gazetesi müsabakadan evvel yazdığı bir makalede şunları ifade etmişti: “Asırlarca müddet, fasılasız olarak, hep süvari ve binici yaşamış bir kavmin; Türklerin mümessilleri müsabakaya ilk defa olarak iştirak edeceklerdir. Türklerde binicilik bir ananedir. Hiç şüphe yoktur ki Türk atlarının yapacakları uzun deniz seyahatine rağmen Türk zabitleri müsabakaya pek parlak bir surette iştirak edeceklerdir”. Cumhuriyet, Fransız gazetenin tahmininin doğru çıktığı değerlendirmesini yaparak binicilerin aldığı başarının “göğsümüzü kabartacak kadar parlaktır” ifadelerine yer vermekte idi⁶⁰.

Yine Cumhuriyet'in 26 Nisan 1932 tarihli nüshasında yer alan “Süvarilerimizin Zaferi” başlıklı haberde sekiz ülkenin en tanınmış binicilerinin iştirak ettikleri yarışlarda nasıl ikinci gelindiği açıklanmakta idi. Haberde Nice beynelmilel binicilik yarışlarına iştirak eden Türk süvari zabitlerinin kıyafetleri ve binicilikteki maharetleri ile Fransız halkı üzerinde önemli bir tesir bıraktıkları ifade edilmekte idi. Yarışlar başlamadan bir gün önce yani 16 Nisan'da Nice Belediye Reisi, şehir adına *Villa Masena*'da jüri heyeti ile müsabakaya katılan subaylar şerefine bir resmî kabul tertip eti. Aynı gün saat 16.00'da Türk zabitleri farklı nezaketiyle herkesi etkileyen Binicilik Mektebi Müdürü Kaymakam Cevdet Mehmet Ali Bey'in riyasetinde geldiler. Orada General Dömiyer'in başkanlık ettiği jüri azaları ve diğer milletlere mensup süvari zabitleri ile tanıştılar. Nice'te bulunan bütün Türkler 17 Nisan'ı sabırsızlıkla bekliyorlardı. Türk zabitler o gün Bulgaristan'da yapılan müsabaka müstesna, ilk defa olarak sekiz devletin

---

⁵⁹ Emiroğlu Ziya, “Nis'deki Müsabakalar...”, s. 3.

⁶⁰ “Nis'teki Binicilik Müsabakaları”, *Cumhuriyet*, Sekizinci Sene, No: 2856, 21 Nisan 1932, s. 1.

tanınmış ve meşhur süvarilerinin girdikleri önemli yarışlara iştirak edeceklerdi⁶¹.

Nice yarışlarını izleyen gazeteci Emiroğlu Ziya Bey yarış günüyle ilgili şu izlenimlerini aktarmakta idi:

“Koşu mahalline geldiğim vakit heyecandan kalbim kopacakmış gibi çarpıyordu. O gün Montekarlo’da otomobil yarışı olmasına rağmen daha saat bir buçukta kürsüler Nis’in kibar ve zengin halkı ile kamilen dolmuştu. Çalınan zil halka müsabakanın başladığını ilan etti. Montekarlo ve Monako mükafatları evvelce Nis koşularına girmiş beygirlere tahsis olunduğu veçhile süvarilerimiz bu koşulara iştirak etmediler. Saat üç buçuk olmuştu. Program veçhile ekiplerin haziruna takdim resmi yapıldı. Sekiz millete mensup süvari zabıtları başlarında kumandanları olduğu halde jüri azalarının bulunduğu bölgeye geldiler ve saf teşkil ettiler. Badehu her milletin ekibi ilerledi, jüriyi selamladı ve bu müddet zarfında zafer direğine o ekibin mensup olduğu milletin sancağı çekildi ve milli marşı çalındı. Bizim ekibin safa girmesi, sonra saftan ayrılıp muntazaman halkın önünden geçmesi çok beğenildi ve şiddetle alkışlandı. Salıverilen yüzlerce güvercinin havada iki üç daire çevirip kümeslerine avdetleri beş dakika sürmedi. Güvercinleri müteakip Nis’teki büyük otellerin tertip ettikleri üçüncü müsabaka başladı. Bu müsabakada Nis’te mükafat kazanmamış beygirler koşacaktı. Bu koşuda otuz altı rakip meyhanında zabıtlarımız de bulunacaktı. Mükafat, maniaları atlarken direkleri devirmemek şartıyla en az zamanda yarış mahallini devredecek olan birinciye verilecekti. Telgrafla da bildirdiğim veçhile Mülazım Saim Bey, Kısmet isimli yağız Türk beygirine rakiben yarış mahallini bilahata bir dakika on iki saniyede dolaşınca bir alkış tufanıdır koptu ve zafer direğine Türk bayrağı çekildi. Yarış sahasında hazır bulunan Türklerin sevinçlerine payan yoktu. Birbirimizi kucaklıyor tebrik ediyorduk. Saim Bey’den sonra daha yirmi iki binici koştu. Bunlar meyhanında meşhur ve namdar binicilerden Fransızların Goden dö Valeren ile Klaves’i, İspanyolların Martinez

⁶¹ Emiroğlu Ziya, “Süvarilerimizin Zaferi”, *Cumhuriyet*, Sekizinci Sene, No:2861, 26 Nisan 1932, s. 1,4.

Homber'i bulunduğu halde bir türlü Türk zabitanı geçemiyorlardı.

Sırası gelmişken şunu da ilave edeyim ki Nis'te koşmamış, fakat başka memleketlerde beynelmilel müsabakalarda büyük mükafatlar kazanmış atlar ve ezcümle birkaç ay evvel Amerika'da beynelmilel müsabakalarda biniciliği kazanmış Şerüban isimindeki at ile geçen sene Roma Konkurhipiklerinde Grand Prix kazanmış Velkom isimindeki at da koşan hayvanlar meyhanında idiler. Bilfasıla üç çeyrek saat Türk sancağı zafer direğinde temevvüç etti. Koşu bitmek üzere idi. Hemen nihayete doğru Portekiz zabiti Joze-Beltro iki saniye farkla Saim Bey'den birinciliği aldı. Saim Bey ikinci mükafatı kazandı. Maamafih bu netice de büyük bir muvaffakiyetti.

Kanaatime göre vatanımız için bu gibi beynelmilel imtihanlara girip aleme Türk'ün kabiliyet ve kudretini göstermekten daha faydalı propaganda olmaz. Hükümeti Cumhuriyetimizi, Binici Mektebi Müdürü Mehmet Ali Cevdet Bey'i ve Nis yarışlarına iştirak eden şanlı zabitanlarımızı ne kadar tebrik etsek azdır⁶².

Alınan başarıdan Mustafa Kemal Paşa çok memnun kaldı. Hatta Karacabey Harasına daha evvelden bağışlanmış olduğu *Algrete* adlı atının *Cumulus* adlı atla çiftleşmesinden doğan ve yine *Çankaya* ismini verdiği tayını Türk yarış ekibi binicilerinden Saim Polatkan'a hediye etti⁶³.

Türkiye 1935 yılında Nice (Fransa) ve Aachen (Almanya)'de de önemli başarılar elde etti. Teğmen Saim Polatkan, Aachen müsabakalarında *Kismet* adlı atıyla birinci oldu⁶⁴. Fransa, Hariciye Vekaleti kanalıyla Türkiye'yi 1936'da Nice'de yapılacak olan at yarışlarına da davet etti. Davetle birlikte 1936 Nice Uluslararası Askerî At Gösterisi ile ilgili üç broşür de Ocak 1936'da Türkiye'ye gönderildi⁶⁵. 1938 yılında da Türkiye binicilik ekipleri Nice'de yapılan müsabakalara iştirak etti⁶⁶.

c) Viyana Beynelmielel Binicilik Müsabakaları

---

⁶² Emiroğlu Ziya, "Süvarilerimizin Zaferi", s. 1, 4.

⁶³ Çubukçu - Ersöz, *age.*, s.34.

⁶⁴ Emiroğlu-Yüksel, *age.*, s. 199.

⁶⁵ **Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 525/38041-154681-60, 29 Kanunusani 1936.

⁶⁶ **BCA**, 30-18-1-2/84-89-9, 8 Ekim 1938.

Türkiye Uluslararası Binicilik Federasyonuna üye olduktan sonra birçok yarışmaya davet edildi. Esasen 1934 yarışları Türkiye'nin ilk davet edildiği yarışlar değildi. 1933 yılında Avusturya, Türkiye'yi Viyana'da yapılacak resmi at yarışlarına davet etmişti. Viyana Elçiliği tarafından Hariciye Vekaletine gönderilen 28 Ağustos 1933 tarihli yazıda Türkiye 1-8 Ekim 1933 tarihinde Viyana'da yapılacak beynelmilel binicilik müsabakalarına davet edilmekte idi⁶⁷. Hariciye Vekaleti bu daveti 12 Eylül 1933'te Büyük Erkanı Harbiye Reisliğine bildirerek Avusturya Hariciye Nezaretine verilecek cevabı talep etti⁶⁸. Ancak Erkanı Harbiye Riyaseti tarafından gönderilen cevabi yazıda müsabaka atlarından bazılarının tedavi ve istirahatte olması ve bir kısmının da henüz istenen derecede bulunmaması hasebiyle beynelmilel binicilik müsabakalarına girilemeyeceği bildirilmekte idi. Bunun üzerine Hariciye Vekaleti, Viyana Elçiliğini bilgilendirerek ifade edilen şartlar nedeniyle yarışmaya Türkiye'nin iştirak edemeyeceğini iletti ve keyfiyetin Avusturya Hükümetine uygun bir surette tebliğini istedi⁶⁹.

1933'te Türkiye yarışlara katılamasa da 1934'te Türkiye yeniden davet aldı. 18 Temmuz 1934'te ve 14 Ağustos 1934'te Avusturya Hariciyesi Türkiye'nin Viyana Elçiliğine bir davet gönderildi⁷⁰. Türkiye Cumhuriyeti Viyana Elçiliği tarafından Hariciye Vekaletine gönderilen 11 Ağustos 1934 tarihli yazıda bu davet bildirilmekte idi. Söz konusu yazıda *Österreichische Renn und Campagnereitergesellschaft* tarafından tertip edilen ve 30 Eylül-7 Ekim'e kadar devam edecek olan "*Beynelmillel Beşinci Resmi Binicilik Müsabakaları*"na davet bildirilmekte idi. Davet ve program da yazının ekinde sunulmuştu⁷¹.

Hariciye Vekaletinden Milli Müdafaa Vekaletine gönderilen 19 Ağustos 1934 tarihli yazıda *Österreichische Renn und Campagnereitergesellschaft* tarafından tertip edilen ve 30 Eylül-7 Ekim tarihleri arasında yapılacak olan Beynelmillel Beşinci Resmi Binicilik Müsabakalarına Türkiye'nin davet edildiği iletildi. Davet yazısı ve yarış programı da ekli olarak sunuldu ve davete verilecek cevapla ilgili karar talep edildi⁷².

⁶⁷ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-41, 28 Ağustos 1933.

⁶⁸ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-40, 12 Eylül 1933.

⁶⁹ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-38, 19 Eylül 1933.

⁷⁰ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-33,34, 18 Temmuz 1934.

⁷¹ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-32, 11 Ağustos 1934.

⁷² Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-30,31, 19 Ağustos 1934; Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-32, 11 Ağustos 1934; Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-33,34, 18 Ağustos 1934, 13 Ağustos 1934.

Anlaşılan o ki bu davet Türkiye'yi diplomatik olarak zora sokmuştu. Zira bu davet öncesinde Almanya da Türkiye'yi uluslararası binicilik yarışmasına davet etmiş ve Türkiye atların hazır olmaması gerekçesiyle yarışmaya iştirakin mümkün olmadığını belirtmişti. Bu sebepten Türkiye, Avusturya'ya verilecek cevapta kısa süreli bir tereddüt yaşadı. Zira Hariciye Vekaleti tarafından Ziraat Vekaletine gönderilen ve Ziraat Vekaletinin yarışlarla ilgilenebileceği gerekçesiyle haberdar edildiği 11 Ağustos 1934 tarihli bir yazıda, Müdafaa-i Milliye Vekaletinin bu davetten evvel Almanya tarafından aynı şekilde vaki olan bir davete katılmanın mümkün olmadığını bildirdiği, bu sebepten uluslararası binicilik müsabakalarına iştirak için gelen tekliflerin bir kısmını kabul edip, bir kısmını reddetmenin uygun olmayacağı ifade edilmişti. Almanya'da yapılacak yarışlara iştirak edilememesinin sebebi ise atların henüz yetişmemiş olmasından kaynaklıydı⁷³. Ancak bu diplomatik olarak sıkıntılı duruma rağmen Türkiye 1934 Viyana yarışlarına katıldı. Kfile başkanı Mürsel Bakü idi. Ekip şefi Cevdet Bilgişin, antrenör Albert Taton, biniciler ise Yüzbaşı Cevat Kula, Teğmen Saim Polatkan, Üsteğmen Cevat Gürkan, Teğmen Sadettin Erokay, Üsteğmen Eyüp Öncü oldu. 30 Eylül -7 Ekim 1934 tarihlerinde yapılan Viyana konkurhipiklerinde genel sıralamada Türk ekibi yarışmayı dördüncü sırada bitirdi.

Türkiye, Avusturya tarafından Viyana'da yapılan at yarışlarına her yıl davet aldı. Örneğin Avusturya Dışişleri 1 Nisan 1935'te gönderdiği bir notada Türkiye'yi Viyana'da yapılacak 6. Uluslararası At Yarışlarına davet etti⁷⁴. Türkiye Cumhuriyeti Viyana Elçiliği tarafından 10 Nisan 1935'te Dışişleri Bakanlığına gönderilen bir yazıda Viyana'da 23-30 Haziran 1935'te yapılacak 6. Uluslararası Zabitan At Koşusuna Türkiye'nin iştirakinin memnuniyet oluşturacağından bahseden 1 Nisan 1935 tarih ve ZI.120.321-14a sayılı Avusturya Hariciye Nezareti notasının sureti ve bu nota ile birlikte gelen Türkiye İdman Cemiyetleri Umumi Merkezine hitaben yazılmış resmi davetiye ve yarış programının üç nüshası sunulmuştu. Notada koşuya iştirak etmek üzere Avusturya'ya gelecek ecnebi zabitleriyle maiyetlerindeki efradın koşu müddetince burada resmi üniformalarını taşıyabilecekleri de bildirilmişti. Avusturya Hariciyesine zamanında bir cevap vermek için koşuya iştirak edilip edilmeyeceğinin ve edilecek ise bunun ne şekilde vuku bulacağıın ivedilikle bildirilmesi istendi⁷⁵.

---

⁷³ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-36, 11 Ağustos 1934

⁷⁴ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-24, 1 Nisan 1935.

⁷⁵ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-23, 10 Nisan 1935.

Hariciye Vekaleti Tarafından Genelkurmay Başkanlığına ve Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı Umumi Merkezi Başkanlığına gönderdiği yazılarda Viyana'da 23-30 Haziran'da yapılacak olan 6. Uluslararası At Koşusuna Türkiye'nin iştirakinin memnuniyet ile karşılanacağından bahisle Avusturya yarış ve kır binicileri cemiyetinden Türkiye'deki cemiyete hitaben yazılmış olan bir davetiye ile yarış programının bir nüshası gönderildi. Ayrıca cemiyete verilmesi gereken cevabın bildirilmesi istendi⁷⁶.

Ekibin hem 1934 hem de 1935 yarışları için Viyana'ya götürüp getirdiği atlara ait vagon ücretleri Hükümet tarafından Şark Demiryolları İdaresine ödenecekti. Ancak öyle anlaşılıyor ki bu bir miktar gecikti ve Şark Demiryolları İdaresi Direktörlüğü Nafia Vekaleti aracılığıyla ücreti talep etmek durumunda kaldı. Başvekalet duruma müdahale ederek ücreti Şark Demiryollarına ilettiler. Bu meyanda Başvekalet Dairesinden Şark Demiryolları İdaresi Direktörlüğüne gönderilen 7 Kasım 1935 tarihli yazıda İstanbul Süvari Mektebi tarafından 22 Eylül 1934 tarihinde üç vagon içinde yarış için Viyana'ya gönderilen ve 14 Ekim 1934 tarihinde yine üç vagon içinde Sirkeci'ye getirilen 11 at ile 7 Temmuz 1935 tarihinde Süvari Mektebi adına Viyana'dan getirilen atların nakliye ücreti olarak 1908 lira 80 kuruş İş Bankası vasıtasıyla ödeme gerçekleştirildi⁷⁷.

Türkiye 1936'da da Avusturya tarafından at yarışlarına davet edildi. Avusturya Sefareti tarafından yapılan daveti⁷⁸ Hariciye Vekaleti 2 Eylül 1936 tarihinde Genelkurmay'a ve ilgili kurumlara ilettiler. Genelkurmay'a gönderilen yazıda Avusturya sefaretinden alınan bir takirde 20-27 Eylül'de Viyana'da yapılacak olan 7'inci Beynelmilel At Yarışlarına Türk ekibinin davet edildiği, beynelmilel spor muhitinde önem arzeden bu yarışlara iştirakin Avusturya'da fevkalade memnuniyetle karşılanacağı ve yarışa iştirak edecek zabitan ve emir erlerinin yarış müddetince üniformalarını giyebilecekleri bildirilmekte idi. Yarışlara ait program ve Avusturya Milli Atlı Spor Federasyonu Başkanı Prens Kinsky'nin Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı Umumi Merkezi reisine hitaben yazmış olduğu mektubun sureti ilave olarak sunulmuştu. Sonuçta Avusturya Sefaretine verilecek cevabın bildirilmesi istendi⁷⁹. Vekaletin, Türkiye İdman Cemiyeti İttifakı Umumi Merkezi Başkanlığına gönderdiği yazıda 20-27 Eylül'de Viyana'da

⁷⁶ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-22, 25, 26, 21 Nisan 1935.

⁷⁷ BCA, 30-10-0/145-36-12, 8 Kasım 1935

⁷⁸ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-3,4, 12 Ağustos 1936.

⁷⁹ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-2, 2 Eylül 1936.

icra edilecek 7. Beynelmîlel At Yarışları davetine dair Avusturya Sefaretinden gönderilen yazının ilişiginde yer alan Avusturya Milli Atlı Spor Federasyonu Başkanı Prens Kinsky'in mektubu ve bir adet yarış programı ile birlikte sunuldu⁸⁰.

d) Cenevre ve Lucerne (İsviçre) Beynelmîlel Binicilik Müsabakaları

Türkiye'nin bu dönemde davet edildiği diğer yarışlardan birisi de Cenevre at yarışları idi. Türkiye 1933 yılında Cenevre'de yapılacak at yarışlarına resmi olarak davet edildi. Hariciye Vekaleti tarafından 26 Temmuz 1933'te Millî Müdafaa Vekaletine ve Ziraat Vekaletine gönderilen yazıda hükümetin 1-5 Kasım 1933 tarihinde Cenevre'de yapılacak 6. Beynelmîlel At Yarışlarına, İsviçre Hükümeti tarafından davet edildiği bildirilmekteydi. Verilecek cevap konusunda da kararın bildirilmesi istenmişti⁸¹.

Türkiye 1933'te Cenevre at yarışları dışında yine İsviçre'nin Lucerne şehrinde yapılan yarışlara da davet edildi⁸². İsviçre Hükümeti 11 Nisan 1933'te İsviçre Büyükelçiliği aracılığıyla Dışişlerine gönderdiği bir davetle Türkiye'yi resmi olarak Lucerne şehrindeki at yarışlarına davet etti⁸³. Türkiye Cumhuriyeti Bern Elçiliği bu daveti 19 Nisan 1933'te Hariciye Vekaletine gönderdiği yazıda dile getirdi. Yazıda Lucerne Şehri Binicilik Cemiyetinden gelen mektuba göre 8-16 Temmuz 1933'te Lucerne'de yapılacak olan at yarışlarına İsviçre'nin Ankara Sefareti vasıtasıyla Türk zabıtlarının da davet edildiği ve bu yarışlara iştirak edecek zabıt adedinin her millet için altı ve her zabıtın kaydettireceği atların adedinin de üç olarak belirlendiği bildirilmekte idi. Yarışlara siviller de iştirak edebileceğinden bu hususta İstanbul Sipahi Ocağının da bilgilendirildiği belirtilmişti. Elçilik bu yarışlara iştirak hususunda verilecek kararın bildirilmesini istemişti⁸⁴. Ancak Hariciye Vekaleti tarafından Bern Elçiliğine gönderilen 4 Mayıs 1933 tarihli cevabi yazıda Temmuz ayında Bulgar zabıtlarının iştiraki ile memleketimizde de at yarışları icra edileceğinden bu tarihte Lucerne'de yapılacak beynelmîlel yarışlara iştirak edilemeyeceğinin İsviçre Sefaretine bildirildiği ifade edildi⁸⁵.

---

⁸⁰ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-1, 2 Eylül 1936.

⁸¹ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 540/44580-213914-4, 26 Temmuz 1933.

⁸² Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 540/44580-213915-5, 15 Mart 1933.

⁸³ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 540/44580-213914-6, 11 Nisan 1933.

⁸⁴ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 540/44580-213914-2, 19 Nisan 1933

⁸⁵ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 540/44580-213915-1, 4 Mayıs 1933

1934 yılında da “*Societe Hippique de Lucerne*” 31 Mart 1934’te Bern’de bulunan Türkiye Cumhuriyeti’nin Olağanüstü Elçisi ve Tam Yetkili Vekili Cemal Hüsnü Bey vasıtasıyla 7-15 Temmuz’da yapılacak olan yarışlara davet etmişti. Bu davet Bern Elçiliğinden Hariciye Vekaletine gönderilen 9 Nisan 1934 tarihli yazıda Lucerne Şehri Binicilik Cemiyetinden gelen sureti ekli bir mektupta gönderildi. Buna göre 7-15 Temmuz 1934’te Lucerne’de yapılacak olan at yarışlarına İsviçre’nin Ankara Sefareti vasıtasıyla Türk zabitlerinin de davet edildiği ve bu yarışlara iştirak edeceklerin her millet için bir ekip şefi, altı zabıt ve on sekiz attan oluşan yalnız birer ekip olarak tespit edildiği bildirilmekte ve yarışlara siviller de iştirak edebileceklerinden bu hususta İstanbul Sipahi Ocağına da yazıldığı ilave edilmekteydi. Söz konusu yarışlara iştirak hususunda alakadar makamlara iletilmesi ve alınacak kararın elçiliğe bildirilmesi istendi⁸⁶. Hariciye Vekaleti ise 30 Nisan 1934’te Milli Müdafaa Vekaletine gönderdiği yazıda Lucerne’de yapılacak olan at yarışlarına iştirak hakkında Lucerne Şehri Binicilik Cemiyeti tarafından Bern elçiliğine gönderilen tahrirattan bahsedilerek yarış programını sundu⁸⁷.

e) Budapeşte Askerî At Yarışları

Budapeşte uluslararası askerî at yarışları Türkiye’nin kendisini uluslararası alanda göstermesi bakımından örnek teşkil eden yarışlardandı. Bu yarışlarda Türk subayları önemli başarılar elde etti. Budapeşte yarışları birçok devletin askerî at yarışı takımlarının boy gösterdiği bir yarış özelliği taşımakta idi. 12-20 Haziran 1935 tarihlerinde yapılacak yarışlara Almanya, Avusturya, İtalya gibi devletler iştirak etti. Türkiye de Macar Başvekili General Gyula Gömbös’ün İsmet İnönü’ye hususi davet mektubu göndermesi üzerine yarışlara davet edildi. Türkiye, General Mürsel Bakü’nün önderliğinde altı subaydan oluşan bir ekiple birlikte 13 Haziran’da yarışlara iştirak etti. Yarışlar farklı ayaklarda yapılmakta idi. Budapeşte Uluslararası At Gösterisinin 1-4. gününde Kont Geza Andrassy Ödülü için yarışlar yapıldı. Bu ayakta at terbiyesi, kros ve gösteri atlama dahil olmak üzere çeşitli kategorilerde yarış icra edildi. Anılan kategorilerdeki yarışları Alman Teğmen Tangeheim ve ardından Alman Yüzbaşı Ploetz ve Macar teğmenler Endrody, Szilagyi ve Varkonyi kazandı. Diğer ödül Budapeşte şehrinin ödülü olan uluslararası hız etkinliği idi. Bu sınıfı kazanan yarışçı ise Alman Yüzbaşı Ploetz Schunk ve onun bir saniye önünde olan Macar

⁸⁶ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 540/44580-213918-6, 9 Nisan 1934

⁸⁷ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 540/44580-213918-5,30 Nisan 1934.

Yüzbaşı Barcza'nın zaferiyle sona erdi. Yarışın Vajdahunyad Ödülü ise uluslararası gösteri atlama etkinliğini içeriyordu. Bu yarışta ise Macar Prens Odescalchi kazandı.

Budapeşte yarışlarında bayanlar için bir kategori de vardı. Prix Ilona Zrinyi adını taşıyan bu yarış bayanlarda gösteri atlama şeklindeydi. Söz konusu yarışta Macaristan'dan Bayan Kercaztes ve Bayan Lieszkovszky kazandı. Türk birinci ise Bayan Melahat Aksel oldu⁸⁸.

Yarışın beşinci gününde *Prix des Nations* ve *Prix du Regent* yarışları yapıldı. Bu yarışlara Almanya, Türkiye, Macaristan ve İtalya katıldı. Yarışta kazanan *Kekler* adlı atla İtalya oldu. Ardından sırasıyla Almanya, Macaristan ve Türkiye geldi. Yarışın beşinci gününde Türkler, Macar gazetelerinde yer almaya başladı 1850'den beri yayımlanan Macaristan'ın önemli gazetelerinden biri olan *Pesti Naplo*, Türk ekibinin çok iyi çalışmasına rağmen hala yeterli rutine sahip olmadığını yazdı. Yarışın altıncı günü *Prix de St. Georges* koşusu yapıldı. Bu yarışta Macar, Alman, Avusturya ve Çek takımları başarı elde etti. Macarlar birinci, ikinci ve altıncılık ödülünü kazandı. Yarışlarda Tarım Bakanlığı Ödülü de bulunuyordu. Bu kategoride de uluslararası hız denemesi ölçülmekte idi. Yarışın kazananı İtalyan Yüzbaşı Bocchini oldu. İkinciliği Macarlar aldı. Yarışın yedinci gününde *Prix de l'Artillerie Hongr.pr. intern. Jumping* yarışları yapıldı. Bu ayakta kazanan İtalyan Kont Bettoni oldu. Aynı gün uluslararası hız yarışması temasıyla *Prix Erzsebet Szilagyi* yarışları yapıldı. Yarışın birinci ve ikincisi Almanlar oldu. Müsabakaların sekizinci gününde Macar Konseyi Başkanı'nın ödülü vardı ve bu kategoride atlama gösterisi yapılmakta idi. Yarışın birincisi *Kekler* adlı atla yine İtalya oldu. İkinci ise *Bettoni* adlı atla yine İtalyanlardı. Aynı gün *Grand Prix* uluslararası hız yarışları yapıldı. Bu kategoride ise kazanan Avusturyalı Yüzbaşı Podhajski oldu. İkinciliği ise Almanlar kazandı.

Yarışmaların son günü olan dokuzuncu gün Türkiye açısından önemliydi. Dokuzuncu günde çift atlama, uluslararası bariyer etkinliği, ulusal konkorsolation yarışları yapıldı. Çift atlamada Macar Bay Cseh ve Bay Barczy birinci oldu. Uluslararası bariyer etkinliği birincisi İtalyan *Kekler* oldu. Ulusal konkorsolation şampiyonasında gösteri atlamada kazanan Türk Asteğmen Eyüp Öncü idi. Yarışın ikincisi Macar Binbaşı Kania ve üçüncüsü ise yine Türk Yüzbaşı Saim Polatkan'dı. Bu etkinlikte daha fazla at vardı. Zira uluslararası *Grand Prix* yarışmasında yarışmayan 51

⁸⁸ BCA, 30.10.0.0/233-568-13, 27 Haziran 1935.

at bu yarışta start aldı. Yarışmada 21 yabancı binici yer almakta idi. E. Öncü, 24 net atlayışla rakiplerinin önüne geçti. S. Polatkan da en fazla atlayışı yapan yarışçılardan birisi oldu.

Yarışın son gününde Türk ekibinin elde ettiği başarılar Macaristan basınına yansımıştı. Budapeşte elçisi tarafından Hariciye Vekaletine gönderilen raporda yer alan gazete haberleri şu şekilde idi; 1841’de yayım hayatına başlayan ve Macar basın tarihinin en etkili yayın organlarından birisi olan *Pesti Hirlyap* gazetesi “*Türk takımının tek zaferini duyurmak için çalınan Türk marşı. Halk, çok güzel ve mütevazı Türk sporcuların zaferini coşkuyla alkışladı*” ifadelerini kullandı. 1910 yılında yayım hayatına başlayan günlük akşam gazetelerinden birisi olan *Az Est* ise “*Türk asteğmen “Cherkesse” adlı atıyla kazandı. Türk bayrağı göndere çekildiğinde, seyircilerin alkışları çok samimi ve büyüleyici Türk binicilerinin zaferinden duyulan sevinci ifade etti*”. *Magyarorszag* gazetesi ise “*Türk zaferinin ardından kopan alkış tufanı sadece bir teselli başarısı değil, bundan daha fazlasıydı: bu alçakgönüllülüğe, bu tutuma ve Türk binicilerin çağrılmaktan korkmamasına bir övgü niteliğindedir*” dedi⁸⁹.

27 Haziran 1935’te Budapeşte at yarışlarında Türk ekibin başarıları hakkında Türkiye’nin Budapeşte elçisinin gönderdiği raporda ise şunlar ifade edilmekte idi.

“Macar Başvekili General Gömbüs [Gyula Gömbös]’ün Başbakanımız General İsmet İnönü’ne mektup yazmak sureti ile vaki olan hususi daveti üzerine Almanya’da “Aachen” yarışlarına iştirak etmekte olan General Mürsel Bakü’nün komutanlığındaki 6 subaydan mürekkep süvari ekibimiz Budapeşte arsulusal yarışlarına da girmek üzere 13 Haziran gününde buraya geldi.

O gün trenden inmiş olmalarına rağmen derhal yarışlara giren ekibimiz üç aya yakın bir zamandan beri devam eden seyahat yorgunlukları ve Budapeşte yarış sahasına alışık olmamaları dolayısıyla ilk müsabakalarda ferdi çok yüksek kabiliyet eserleri göstermelerine rağmen ekip itibarı ile kazandıkları numaraların azlığından dolayı mükafatlar alamamışlar ise de son gün 20 Haziran yapılan 24 manialı büyük yarışta 58 atlı arasında ekibimizde Teğmen Eyyüp Öncü

⁸⁹ BCA, 30.10.0.0/233-568-13, 27 Haziran 1935.

birinci, Saim Polatkan üçüncü ve Yüzbaşı Cevat Kula sekizinci gelmek suretiyle değerli bir zafer kazanmışlar ve adet veçhiyle birinci gelenlerin şeref direğine bayrağımız çekilmiş ve erkinlik marşımız çalınarak bayrağımız ve subaylarımız yarış yerinde hazır bulunan kesif bir kalabalık tarafından şiddetle alkışlanmıştır.

Müsabakaya iştirak etmiş olan diğer milletlerin binicilik mekteplerindeki tekamül ve bineklerinin kıymet ve kabiliyeti ile bizim subaylarımız ve binekleri mukayese edilirse kazanılan muvaffakiyetin hakikatte çok büyük ve milletimiz namına iftihara şayan olduğu tezahür eder. 16 Haziran'da yapılan yarışta hazır bulunan Kral Naibi, ekibimiz komutanı General Mürsel Bakü'yü locasına çağırarak iltifatta bulunmuştur. Ekibimizin bu değerli zaferi şerefine 20 Haziran akşamı elçilikte bir suvare verdim. Suvarede Başvekalet siyasal müsteşarı eski Ankara Macar elçisi Mösyö Tahy ve Madamı, Macar Milli Müdafaa Nezareti Ataşemiliterler bürosu şef vekili, yarış komitesi azaları yerli ve ecnebi diğer bir çok zevat da hazır bulunmuşlardır.

Yarışlar münasebeti ile buraya gelen ecnebi ekipler şerefine Ziraat Nazırı da bir suvare vermiş ve Başvekilin bu arada verdiği mutat suvarelerinden birisine de bütün yarışa giren ekipler davet olunmuşlardır.

Ekibimiz merkezden aldıkları ve bir sureti telgrafla elçiliğimize de tebliğ edilmiş olan emre tevfikan Viyana arsulusal konkurlarına iştirak etmek üzere 22 Haziran akşamı buradan Viyana'ya hareket eylemiştir.

Muhtelif yarışlarda kazanan milletlere ait cedvel ile ekibimizin muvaffakiyeti hakkında Macar gazetelerden çıkan yazıların Fransızca örneklerini malumat için bağlı olarak sunuyorum. Bilvesile ile saygılarımı sunarım. Budapeşte Elçisi⁹⁰.

Budapeşte'de elde edilen bu başarıdan Türk basını da övgüyle bahsetti. Örneğin *Ulus* gazetesinin 22 Haziran 1935 tarihli nüshasında Türk subaylarının Budapeşte'deki yarışlarda kazandıkları başarılar ilk sayfadan

---

⁹⁰ BCA, 30.10.0.0/233-568-13, 27 Haziran 1935.

okuyucuyla paylaşılmıştı. Söz konusu haberde Türk binicilik ekibinin Budapeşte uluslararası binicilik yarışlarına girdiği hatırlatıldıktan sonra 20 Haziran günü yapılan *Tuna Büyük Ödülü* yarışına Alman, İtalyan ve Macarlardan 51 ve Türklerden yedi olmak üzere 58 atlının katıldığı ve müsabakanın 24 engel üzerinden yapıldığı belirtilmişti. Bu yarışta Teğmen Eyüp Öncü'nün birinci, Yüzbaşı Saim Polatkan'ın ikinci ve Yüzbaşı Cevat Kula'nın sekizinci olduğu duyurulmuştu. Haberde onbinlerce kişinin toplandığı alanda Türk atlılarının candan alkışlandığı, yarış sahasında İstiklal Marşı çalınırken Türk bayrağının göndere çekildiği dile getirildi. Türk ekibinin bu yarışın ardından 23 Haziran'da başlayacak olan yarışlara girmek üzere Viyana'ya hareket edeceği de ifade edilmişti⁹¹. Haber aynı içerikle *Akşam* gazetesinde de yer almıştı⁹².

Cumhuriyet gazetesinin 22 Haziran 1935 tarihli nüshasında ise “*Subaylarımızın Muvaffakiyeti*” başlığıyla verilen haberde “*Peşte müsabakalarında gene birinci olduk*” alt manşeti dikkat çekmekte idi. 21 Haziran'da Budapeşte'den alınan haberde uluslararası 24 engelli at koşusu müsabakasına Peşte'de bulunan Türk süvarilerinin de iştirak ettikleri hatırlatıldıktan sonra Teğmen Eyüp Öncü'nün engelleri hiç sorunsuz aşarak birinciliği kazandığı, Yüzbaşı Saim'in üçüncülüğü, Yüzbaşı Cevat'ın da sekizinci olduğu okuyucuya duyurulmuştu. Eyüp'ün birinciliği aldığı sırada şeref direğine Türk bayrağının çekildiği ve İstiklal Marşının çalındığı ve binicinin bu başarısının stadı dolduran binlerce kişinin samimi tezahüratına vesile olduğu dile getirilmişti. 20 Haziran günü yapılan *Tuna Büyük Mükafatı* müsabakasına ise Almanya, İtalya ve Macaristan'dan 51 ve Türkiye'den 7, toplamda 58 at girmişti. Müsabaka 24 engel üzerinden yapılmıştı⁹³. *Kurun* gazetesinin 22 Haziran 1935 tarihli nüshasında ve *Zaman* gazetesinin aynı tarihli nüshalarında da benzer haberler yer almakta idi⁹⁴. *Tan* gazetesi haberi manşetten vererek “*Süvarilerimiz Avrupa Birincisi!*” başlığını atmıştı. Türk bayrağının şeref direğinde olduğunu vurgulayan gazete haberinin içeriği diğer haberlerle aynı idi⁹⁵.

⁹¹ “Subaylarımız, Peştedeki Yarışlarda Kazandılar”, *Ulus*, On Altıncı Yıl, No:4993, 22 Haziran 1935, s. 1.

⁹² “Süvarilerimiz Budapeştede Parlak Bir Muvaffakiyet Kazandılar”, *Akşam*, Sene 17, No.5989, 22 Haziran 1935, s. 5

⁹³ “Subaylarımızın Muvaffakiyeti”, *Cumhuriyet*, Onbirinci Yıl, S 3987, 22 Haziran 1935, s. 3.

⁹⁴ “Süvarilerimiz Budapeştede Birincilik, İkincilik ve Sekizincilik Kazandı”, *Kurun*, 18-1 Yıl, S 6268, 22 Haziran 1935, s. 1, 9; “Arsulusal Atlı Müsabakalar Süvarilerimiz Birinci Oldular”, *Zaman*, Sene: 2, Numara: 362, 22 Haziran 1935, s. 1.

⁹⁵ “Süvarilerimiz Avrupada Birinci”, *Tan*, 22 Haziran 1935, s. 1.

Cumhuriyet gazetesinde başarıdan kaynaklı büyük bir memnuniyet vardı. Gazetenin 23 Haziran 1935 tarihli nüshasında “*Avrupa’da er meydanlarında yüzümüzü ağırtan kıymetli zabitlerimiz, her türlü takdire layıktır*” ifadeleri yer almaktaydı. Haberin devamında süvari zabitlerinin parlak bir zafer daha kazandıkları, Budapeşte’de yapılan *Tuna Mükafatı* müsabakasında Almanlar, Macarlar ve İtalyanlar gibi binicilik mevkileri çok yüksek olan 51 rakibi yenerek birinci, üçüncü ve sekizinci olan Türk binicilik ekibinin ve onun mensup olduğu kahraman orduya şeref getiren hakikaten sevinmeğe değer büyük bir zafer olduğu vurgulanmıştı. Süvarileri gönülden tebrik eden gazete haberinin devamında şunlar ifade edilmekte idi:

“Bugün Budapeşteden Viyanaya gitmeleri mukarrer olan süvarilerimiz, memlekete avdet ettikleri zaman büyük karşılama töreni (merasimi) yapılmasını teklif ediyoruz. Ecnebi diyarlarında, er meydanlarında, Türke şeref kazandıranlar, kansız spor savaşlarının muzaffer kahramanlarıdır. Kahramanlar ise zafer dönüşünde daima merasimle karşılanırlar. Erkanı Harbiyemizin ve İstanbul Belediyesinin değerli subaylarımızı kazandıkları şan ve şerefe layık bir surette karşılamak üzere bir program hazırlamalarını dileriz. “Marifet iltifata tabidir” sözünü unutmayalım. Yarın daha büyüklerini kazanmağa gençleri teşvik için, bugünkü galiplerden tebrik, takdir ve alkışlarımızı esirgememeliyiz”⁹⁶.

Budapeşte’de alınan başarılar ve bu yarışma öncesinde Nice ve Aachen’de elde edilen güzel sonuçlar Türk basınında Türklerin eski sporu binicilikle ilgili yorumların ve yazıların artmasına neden oldu. Türk biniciliğinin ilerlemesi için yapılması gerekenler, Avrupa’daki binicilikle kıyaslamalar, alınan sonuçlar değerlendirildi. Örneğin *Haber* gazetesinin 22 Haziran 1935 tarihli nüshasında “*Türklerin En Eski Sporü-Atıcılık-Binicilik*” başlıklı ve Barşal imzalı bir yazıda Türk biniciliğinin durumu ve Avrupa’daki binicilikle kıyaslamasına yönelik değerlendirmeler yer aldı. Yazıya göre Türkiye’de henüz birkaç yıllık varlığı olan profesyonel atıcılık sporunun Nice ve Aachen’deki uluslararası müsabakalarda elde ettiği neticeler ve muvaffakiyetler karşısında susmak mümkün değildi. Bu başarıları henüz duymamış olan kişilere duyurmak, bunun önemini bilmeyenlere göstermek, bu en yeni fakat en verimli olan sporun bugünkü

---

⁹⁶ “Süvarilerimizi Büyük Törenle Karşılmalıyız”, *Cumhuriyet*, Onbirinci Yıl, S 3988, 23 Haziran 1935, s. 1, 5.

eksiklikler arasında doldurduğu yerin değerini vermek için binicilik hakkında yazmak gerekliliği ifade edilmişti. Bu anlamda binicilik sporu ile ilgili şimdiye kadar yapılmış olanlar ve bundan sonra da yapılması gerekenler hakkında bazı tespitlerde bulunuldu. Buna göre⁹⁷;

1- Kurulduğu tarihe bakıldığında sportif Türk atçılığının henüz çok yeni olduğu anlaşılır. Biniciliğin sportif kısmı 1910'da açılan askeri binicilik mektebinde başladı. Mektep 1930 sonlarında Atçılık Sporü Uluslararası Federasyonu kurallarına uygun olarak at müsabakalarına yönelik çalışmaya başladı. Bu tarihten itibaren Türkiye'de sportif biniciliğın başlamasının üzerinden henüz dört yıl geçmiştir. Bu kadar kısa zamanda iyi sonuçlar almak imkansız olmamakla birlikte oldukça zordur. Türk binicileri zoru başarmış ve uluslararası müsabakalarda uluslar kupasında üçüncülüğü, *Ren Kupasında* da birinciliği kazanmakla zoru başarmışlardır. Yaklaşık dört buçuk yıldan beri hocaları olan uzman A. Taton, Nice'teki yarışmalara gitmeden evvel makalenin yazarıyla yaptığı bir görüşmede şunları ifade etmişti: "*Emeklerimizin boşa gitmediğini görmek zamanı yaklaşmıştır sanırım...*". Taton bu mütevazı cümle ile yetiştirilmesine emek verdiği Türk binicilik ekibinin kabiliyetine inancını anlatmak istemişti⁹⁸.

2- Türk atçılık sporu kurulduğu günden beri uluslararası alanda yapılan temaslarda yeterli tecrübeye sahip değildi. Zira üç buçuk yıl içinde altı müsabaka yapılmıştı. Bunlardan ayrı olarak Ankara ve İstanbul'da yapılan 6-7 yerli müsabaka vardı. Fakat bunlar uluslararası boyutlarda değildi. Çünkü uluslararası yarışlara katılım ile ulusal yarışlarda yer almak arasında müsabaka kabiliyetinin olgunlaşması açısından ciddi farklar vardı. Uluslararası yarışmalara iştirak etmek hem biniciler ve hem de atlar için tecrübe, bilgi ve kabiliyet kazandırmaktaydı⁹⁹.

3- Türk binicilik takımı ile diğer ulus takımları karşılaştırılacak olursa, altı ulusal yarış ve özellikle Türkiye'den başka on ulusun girdiği uluslar kupasında Türk takımını rakip takımlardan ayıran farkların oldukça fazla olduğu görölmekteydi. Sporun diğer branşlarında olduğu gibi atçılıkta da eskilik ve yenilik son derece önemlidir. Avrupa takımlarının en yenisi dahi Türkiye'den en az altı yıl eskiydi. Müsabakaya katılan on ulusun binicilerinin kıdemlerine bakıldığında her zaman aynı kişiler olmak üzere on üç yıldan beri bütün faaliyetlerini bu işe hasretmiş biniciler oldukları

⁹⁷ Barşal, "Türklerin En Eski Sporü", **Haber**, Sene: 4, S 1240, 22 Haziran 1935, s. 8.

⁹⁸ Barşal, agm., s. 8.

⁹⁹ Barşal, agm., s. 8.

anlaşılmakta idi. Hemen hepsi askerdi. Devlet bunların ordudaki hizmetlerini başka hiçbir iş görmeden yalnız atçılık sporuna çalışmalarını suretiyle yapmalarına müsaade etmiş, bu sayede yıllarca hep aynı işle uğraşmanın sağladığı ihtisasla her biri, gerek atçılık ve gerekse binicilikte birer uzman olmuşlardı. Avrupa'da atçılık ve binicilik sporu bir bilgiden ziyade bir sanat ve bilim olarak görülmekteydi. Bu sporda görgü ve tecrübenin önemi büyüktü. Dolayısıyla başarı için bu tecrübe ve bilginin sağlanması şarttı¹⁰⁰.

4- At yarışları, otomobil, yelkenli, tayyare ve benzer makineli vasıtalarla yapılan yarışlardan ve bu yarışlarda elde edilen başarılarından çok daha önemlidir. Çünkü at canlıdır ve kendisine göre bir iradesi vardır. Burada başrolü müsabakaya katılan at oynar. Dolayısıyla atın önemi büyük olduğundan atların cinsi, ırkları ve iyi cins at yetiştirmek önemli hale gelmektedir¹⁰¹. Uluslararası at yarışlarında kullanılan atlara bakıldığında çoğu İngiliz-Arap kırması yahut yarım kan, bazıları da safkan atlardır¹⁰². Bu atların cinsleri yetiştirildikleri memleketlerle anılmaktadır. Türk atları da kan itibarıyla farklı olmamakla birlikte arıklama¹⁰³ olarak ifade edilen iyi cins ve seçkin atı yetiştirme bağlamında çalışmalar oldukça yenidir. At yetiştiriciliğinde arıklama yeni başlamış olduğu için Türk atlarının biçim ve atlama kabiliyetleri itibarıyla rakipleri kadar elverişli olmadıkları muhakkaktır. Zira Türkiye'de arıklama yaygın olmadığı için atlar daha ziyade gelişigüzel yetiştirildi. Fakat Avrupalılar bu işle uzun süredir uğraşmakta idi. Bu sayede Türkiye'nin yarışlardaki rakiplerinin binekleri atlayıcı ailelere mensup yüzlerce at arasından seçilip ayrılmış olmak üstünlüğüne sahip bulunmaktadır. Ayrıca tıpkı binicileri gibi yıllarca, yalnız bu işte çalıştırılarak ve her yıl en az dört beş müsabaka yaparak yetişmiş usta atlayıcılarıdır. Ancak Türk takımının bineklerinin *Kısmet* istisna olmak üzere bu özelliklere haiz olmadığı ifade edilmelidir.

---

¹⁰⁰ Barşal, agm., s. 8.

¹⁰¹ Arıklama: Çiftleştirilecek aygır ve kısrakların ve bunlardan doğacak en iyilerini devamlı bir tarzda temizleyerek seçip ayırma suretiyle muayyen bir işe en elverişli olan hayvanları bulup, bunlardan mümeyyiz evsafı tespit ederek ve tereddide uğratmayarak muhafaza etmeye yarayan iş Fransızca (selection)'un karşılığıdır. Barşal, agm., s. 8.

¹⁰² At ırkları konusunda ayrıntılı bilgi için bkz. İbrahim Yarkin, **Atçılık**, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları, Ankara, 1962, s. 34 vd; Tekin Koçkar, **At Irkları ve Dağılımı**, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Yay., Eskişehir, 2012, s. 20-29.

¹⁰³ Arıklama: Çiftleştirilecek aygır ve kısrakların ve bunlardan doğacak en iyilerini devamlı bir tarzda temizleyerek seçip ayırma suretiyle muayyen bir işe en elverişli olan hayvanları bulup, bunlardan mümeyyiz evsafı tespit ederek ve tereddide uğratmayarak muhafaza etmeye yarayan iş Fransızca (selection)'un karşılığıdır. Barşal, agm., s. 8.

Türk takımının binekleri arasında *Kısmet* gösterdiği kabiliyet bakımından bir istisna idi. Türk milli yetiştiriciliğinin önemli bir örneği olan *Kısmet*'in, boy ölçüştüğü hemcinslerinden pek de aşağı kalır yanı yoktu. Aachen'deki başarılarıyla kolaydan zora doğru daima artan başarısıyla yaratılışındaki kabiliyeti açığa çıkardı. Onun 1931 sonlarına doğru başlamış olan müsabaka mesleğinde daha güzel işler yapacağı umulmakta idi. Yalnız spor alanında değil aynı zamanda ileride kendi gibi daha birkaç değerli atlayıcıların yetiştirilmesi hizmetinde kullanılacak olan ana-babasının iyi cinsler olduğunu belirttiği için arıklama alanı için de önemli bir kazanç olmuştu. *Kısmet*'i doğuran damızlıkları iyi saklamak ve onları kendi aralarında tekrar tekrar çiftleştirmekle beraber aygırı başka kısraklarla da birleştirerek çoğaltmak ve bunda ısrar etmek faydalı görülmektedir.

Sonuç olarak tetkik edildiğinde Türk binicilik takımının hiçbir müsabakada rakiplerinkinden daha iyi şartlarla boy ölçüşmüş olmadığı anlaşılmaktaydı. Bu nedenle Türk binicilik ekibinin aldığı başarının değeri bir kat daha artmaktaydı. Yarışmalara nasıl hazırlanıldığı, nelerle uğraşıldığı, eldeki vasıtaların nelerden ibaret olduğu bilindiği için bu kadar küçük imkanlarla elde edilen bu başarı çok değerli olarak görülmüştür.

Türk takımın kazandığı başarılar sebebiyle Alman spor yazarları "*Türk takımı bir bomba gibi patladı*" şeklinde ifadeler kullanmışlardı. "*Türk binicilerinin eksik vasıtalarıyla, barış yolunda çetin rakiplerle boy ölçüşürlerken mensup oldukları ırkta hiç eksik olmayan inan, onur, yiğitlik, savaşanlık gibi her yerde işi başarmak için gerekli olan manevi kuvvetleri ve her ulusunkinden daha üstün irsiğ binicilik kabiliyetleri vardı*".

Nice'den Aachen'e kadar yaptığı müsabakaların genel bir hesapla bir birincilik, bir ikincilik, iki üçüncülük, bir beşincilik, bir yedincilik, bir yirmincilik olarak tespit edilebilir. Binicilik takımının umulduğundan çok kısa bir zamanda daha parlak işler görmeye aday olduğu umudu yinelenmektedir. Gazete alınan başarılı sonuçların hatırasını Türk spor tarihine yazdıran sporcuları, hocalarını ve müdürleri Cevdet ve A. Taton Beyleri tebrik etmiştir¹⁰⁴.

f) 1936 Berlin Olimpiyat Müsabakalarında Binicilik Ekibi

1931 yılında Uluslararası Olimpiyat Komitesi yaz olimpiyatlarının 1-16 Ağustos 1936'da Berlin'de yapılmasına karar verdi. Hitler, olimpiyatlar sayesinde Antik Yunan medeniyetiyle bağ kurarak üstün Alman ırkını

¹⁰⁴ "Türklerin En Eski Spor", **Haber**, 22 Haziran 1935, s. 8

buraya dayandırma fırsatını buldu. Berlin Olimpiyatlarına ABD başta olmak üzere İngiltere, Fransa, İtalya, Macaristan, Avusturya, İsveç, İsviçre, Finlandiya, Belçika, Çekoslovakya, Danimarka, Hollanda, Norveç, Kanada, Japonya, Arjantin, Estonya, Mısır, Hindistan, Yeni Zelanda, Avustralya, Filipinler, Lehistan, Letonya, Yugoslavya, Romanya, Güney Afrika, Meksika, Portekiz gibi birçok ülke katıldı¹⁰⁵. Sovyetler Birliği olimpiyatlara iştirak etmedi. Türkiye de Almanya'dan gelen davet üzerine olimpiyatlara iştirak etti ve farklı dallarda ekiplerle birlikte binicilik ekibini de gönderdi.

Türkiye, Berlin'de yapılacak olimpiyat müsabakalarına katılmak için Süvari Binicilik Okulu Komutanı Yarbay Saim Önhon'un komutası altında bir ekip oluşturdu. Bu ekipte Saim Polatkan dışında Cevat Kula, Cevat Gürkan, Üsteğmen Erokay gibi isimler yer aldı. Berlin'e gidiş kesinleşince heyetin masraflarının karşılanması gerekli görüldü. Bu meyanda İcra Vekilleri Heyeti'nin 4 Temmuz 1936 tarihli toplantısında Berlin'e gidecek olan heyetin masraflarına karşılık 1936 mali yılı kara bütçesinden 903'üncü konkurhipikler masrafı faslına konulan 46.500 liranın avans olarak verilmesine ve tahakkuk edecek bütün masrafların Alman Kliringi B hesabından ödenmesine karar verildi¹⁰⁶.

Ancak Berlin olimpiyatlarının yanı sıra başka müsabakalara iştirak edilmesi nedeniyle bu meblağ yeterli gelmeyince olimpiyatlarda harcanan masrafların ödenmesi olimpiyatlar bittikten sonra da devam etti. 6 Şubat 1937 tarihli bir Bakanlar Kurulu kararnamesinden anlaşıldığı üzere Berlin Olimpiyatları ile Aachen ve Viyana'da yapılan konkurhipiklere iştirak etmiş olan heyete teklif üzerine ve Türkiye sınırlarından başlamak üzere gündelik verilmesi ve hayvanların nakil, iaşe, han ve sair ihtiyaçları için yapıldığı anlaşılan 8346,41 lira masrafın zabitanın yevmiyelerine ilavesi sureti ile karşılanması ve 84 gün devam ettiği anlaşılan bu iş için erlere her türlü masraflarına karşılık olmak üzere 238'er kuruş gündelik verilmesine karar verilmiştir¹⁰⁷.

---

¹⁰⁵ "Dün Berlinde Çok Büyük Merasim Yapıldı", **Cumhuriyet**, Onbirinci Yıl, S 4389, 2 Ağustos 1936, s. 1, 7, 9; "On Birinci Olimpiyat Dün Öğleden Sonra Berlin'de Merasimle Açıldı", **Kurun**, Yıl 19.2, S 6667607, 2 Ağustos 1936, s. 1,7; "Olimpiyatlar Dün Törenle Açıldı, **Yeni Asır**, Kırkbirinci Sene No:9310, 2 Ağustos 1936, s. 1, 7; "Berlin Olimpiyatları", **Tan**, İkinci Yıl, No:463, 2 Ağustos 1936, s. 1,6; Ahmed İhsan, "Olimpiyattan Mektuplar, Bedbinlere Cevab Aldığımız Neticelerden Memnun Olmalıyız", **Cumhuriyet**, On Birinci yıl, S 4405, 18 Ağustos 1936, s. 1, 6.

¹⁰⁶ **BCA**, 30-18-1-2/66-57-16, 4 Temmuz 1936.

¹⁰⁷ **BCA**, 30-18-1-2/72-14-5, 6 Şubat 1937.

Berlin olimpiyatlarında binicilik yarışları oldukça rağbet gördü. 60 kilometrelik geniş bir arazi üzerinde ve 70-80 tane çok zorlu engeli bulunan bir sahada yapılan bu müsabakalar Berlin'e otomobille bir buçuk saat uzaklıkta bir alanda yapılmakta idi. Berlin olimpiyatlarını izlemek için burada bulunan *Haber* gazetesi muhabiri İzzet Muhiddin Apak bu uzaklıktan kaynaklı olarak binicilik yarışlarına kimsenin gelmeyeceğini düşündüğünü ancak yarışların yapıldığı sahaya varıp kalabalığı gördüğünde bu düşüncesinin değiştiğini ve spora büyük önem verildiğini bir kez daha anladığını dile getirmektedir. İngiliz, Alman, Danimarkalı birçok zabitle birlikte Türk zabitlerin de yarışmaya katıldığını, yarışa katılan Saim ve Sadettin Beyleri görme fırsatı bulamadığını ancak orada bulunan bir Türk neferden Saim Bey'in yarım saat evvel önden geçtiğini, Saadettin Bey'in ise bir buçuk saat sonra buldukları yerden geçeceğini öğrendiğini belirtmektedir¹⁰⁸.

Türkiye, Berlin Olimpiyatlarında binicilik alanında çok parlak neticeler alamadı. Çünkü bununla ilgili kurumsallaşmış bir yapı ve yarışlara profesyonel bir şekilde hazırlanılan büyük ekipler ve yetenekli atlar sınırlıydı. Öte yandan atlar fiziksel olarak yetersizdi. Bu durumun yanında büyük bir talihsizlik olarak atlardan birisinin ölmesi ve geri kalan atların çoğunda sakatlıklar yaşanması subayların iyi neticeler almasını engelledi¹⁰⁹. Esasen en fazla ümit bağlanmış ve kendisinden dünya birinciliği beklenen Türk takımının atı antrenmanlar sırasında ölmüş ve diğer birkaç at ise yarışamayacak kadar ağır yaralanmıştı. Bu talihsizlikler nedeniyle Türk süvarileri ikinci derecede ve noksan atlarla müsabakalara girme mecburiyetinde kaldı. Tecrübesiz ve kıymet itibarıyla daha düşük atlarla müsabakalara giren süvariler birincilik, ikincilik ve üçüncülük gibi dereceler alamadılar. Türk binicilik takımları çeşitli hatalar nedeniyle elendi¹¹⁰. Bununla beraber Türk binicilik ekibi 14 Ağustos 1936'da başlayan hayvan terbiyesi yarışlarına takım halinde değil ferdi yarışmacı olarak girdiler¹¹¹ Yüzbaşı Cevad, Cevad Gürkan ve Saim Polatkan ikinci derecede atlarla

¹⁰⁸ İzzet Muhittin Apak, "Berlin Mektupları Olimpiyat Müsabakaları Biterken", **Haber**, 18 Ağustos 1936, Sene: 5, S 1649, s. 6.

¹⁰⁹ Ahmed İhsan, "Olimpiyattan Mektuplar...", s. 1, 6; "Berlin Olimpiyatları Kapandı, En İyi Atlarımızdan Biri Öldüğü ve Birkaçı Antrenmanlarda Yaralandığı İçin Binicilerimiz İyi Derece Alamadılar", **Cumhuriyet**, Onbirinci Yıl, S 4404, 17 Ağustos 1936, s. 1, 8.

¹¹⁰ "Berlin Olimpiyatları Kapandı...", s. 1, 8.

¹¹¹ Ahmed İhsan, "Olimpiyatlarda Binicilerimiz İlk Müsabakalara Takım Halinde Girmediler", **Cumhuriyet**, Onbirinci Yıl, S 4401, 14 Ağustos 1936, s. 1, 6.

girdikleri müsabakalarda birçok biniciyi geçerek takdire şayan dereceler almayı başardılar¹¹².

Berlin olimpiyatlarının genelinde bütün branşlarda alınan sonuçlara bakıldığında Türkiye olimpiyatlarda güreşte 61 kilo tüy sıklıkta Yaşar dünya birinciliği ile 1 altın¹¹³ ve güreşte Mersinli Ahmet'in serbest güreşte dünya üçüncüsü olması sebebiyle bir bronz olmak üzere on dokuzuncu oldu¹¹⁴.

Türkiye, Berlin Olimpiyatlarında parlak zaferler kazanamasa da büyük dersler çıkardı. Nitekim bu hususu Yunus Nadi, *Cumhuriyet*'in 18 Ağustos 1936 tarihli nüshasında şu şekilde dile getirmekte idi:

“Bu müsabakalara iştirakle pek iyi etmişiz. Şimdi spor sahasında faziletlerimizi de noksanlarımızı da çok iyi biliyoruz ve bütün milletçe için için noksanlarımızı ortadan kaldırarak faziletlerimizi çoğaltmaya karar vermiş bulunuyoruz... Cumhurreisimiz Atatürk'ün ve Başbakan İsmet İnönü'nün bilhassa olimpiyat müsabakalarından sonra ne düşündüklerini bizzat kendi ağızlarından henüz işitmiş değiliz. Ancak şundan en kat'i surette eminiz ki sporun her şubesinde azami terakki temin edecek en ileri tedbirlerin kararları şimdiden Büyük Şeflerin hiç şüphesiz en baş düşüncelerini teşkil etmekte olacaktır. Eğer süvariliğe itina için şimdiden alakadar ve vazifedar makamlara bazı tebliğler icra edilmişse bunda şaşılacak hiçbir cihet göremeyiz. Bundan sonra milletlerarası müsabakalarına en iyilerinden otuz kırk en iyi atla ve on beş yirmi en mükemmel binici ile iştirak edeceğimizden şüpheniz olmasın artık. Bu on beş yirmi binici binler ve binlerle süvarinin en müstaid ve en muvaffaklarından seçilecek, otuz kırk birinci sınıf atsa yüzlerce emsali arasından ayrılacaktır. Süvarilerimizin böyle yetişmeleri ve bilhassa müsabaka atlarımızın kusursuz olmaları için elbette hiçbir fedakarlıktan çekinmeyeceğiz. Ezcümle vasıtaların mükemmeliyetine itina ile

---

¹¹² Berlin Olimpiyatları Kapandı...”, s. 1, 8.

¹¹³ Ahmed İhsan, “Varol Yaşar! Yaşar 61 Kiloda Dünya Birincisi Oldu”, *Cumhuriyet*, Onbirinci Yıl, S 4397, 10 Ağustos 1936, s. 1, 6; “Yaşar Dünya Şampiyonu”, *Kurun*, Yıl 19.2, S 6675-615, 10 Ağustos 1936, s. 1-2; Burhan Felek, “Yaşar Olimpiyatlarda Dünya Birinciliğini Aldı”, *Tan*, İkinci Yıl, No 471, 10 Ağustos 1936, s. 1, 3.

¹¹⁴ Ahmed İhsan, “Olimpiyattan Mektublar...”, s. 1, 6; “Olimpiyatlarda Dünkü Güreş Maçlarında 3 üni Kazandık, 4 üni Kaybettik”, Onbirinci Yıl, S 4394, *Cumhuriyet*, 7 Ağustos 1936, s. 1, 5.

beraber eleman olarak kendimiz bilhassa çok çalışacağız ve çok çalıştıracağız...”¹¹⁵.

g) Roma ve Floransa Uluslararası Askerî At Yarışları

Türkiye'nin iştirak ettiği diğer bir uluslararası yarış Roma at yarışları idi. İtalya, Türkiye'yi uluslararası askerî at yarışlarına 1926'dan itibaren davet etmeye başladı. Ancak yukarıda da ifade edildiği üzere Türkiye çoğu zaman ödenek yetersizliğini gerekçe göstererek 1930'lu yılların ortalarına kadar at yarışlarına düzenli olarak iştirak edemedi¹¹⁶. Türkiye Roma'daki yarışlara 1935'ten sonra dahil olacaktı.

Türkiye, Mart-Nisan 1935'te Roma *Comitato Gare e Feste - Müsabakalar ve Bayramlar Komitesi* Başkanı Vezio Crazi tarafından Roma Büyükelçiliği aracılığıyla Roma'da *Villa Borghese* at meydanında yapılacak beynelmilel at yarışlarına resmen davet edildi¹¹⁷. Türkiye Cumhuriyeti Roma Büyükelçiliği tarafından Hariciye Vekaletine gönderilen 5 Nisan 1935 tarihli yazıda davet hükümete iletildi. Söz konusu yazıda Roma'daki *Comitato Gare e Feste* Reisliğinden alınan bir mektupta, Roma Beynelmillel resmi at yarışları müsabakalarının (*Concours Hippique*) 4 Mayıs'tan 11 Mayıs'a kadar Roma'da yapılacağı bildirilerek Türk zabitlerinin bu müsabakalara katılması için davet edilmekteydi¹¹⁸.

Roma'dan gönderilen davet Hariciye Vekaleti tarafından 17 Nisan 1935'te Başbakanlığa iletildi. Yazı aynı zamanda Milli Müdafaa Vekaletine de gönderildi. Ayrıca Milli Müdafaa Bakanlığına Roma'daki *Comitate Gare e Feste- Müsabakalar ve Bayramlar Komitesi* Reisliğinden Roma Türk Büyükelçiliğine gönderilen 5 Nisan 1935 tarihli mektubun Fransızcaya çevrilen örneği de ekte sunuldu. Buna göre 4-11 Mayıs tarihleri arasında Roma *Villa Borghese* at meydanında icra edilecek olan beynelmillel at yarışlarına Türk ordusunun subayları davet edilmekte ve Türkiye'nin kıymetli ekibinin bu organizasyona icabet edeceği ümidi dile getirilmekteydi. Hariciye Vekaletinin yazısında müsabakalara katılmanın uygun olacağı dillendirilmekte idi. Zira Roma'da her sene icra edilen ve Avrupa ordularından çoğunun temsil edildiği bu beynelmillel müsabakaya Türk subaylarının katılımı önemli idi. Türk ekibin Nice'de bulunması

¹¹⁵ Yunus Nadi, “Olimpiyadlar Bittikten Sonra”, *Cumhuriyet*, Onbirinci Yıl, S 4405, 18 Ağustos 1936, s. 1.

¹¹⁶ BOA, HR.İM, 255/31, 10 Novembre 1926.

¹¹⁷ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-29, 27 Mart 1935.

¹¹⁸ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-28, 5 Nisan 1935.

dolayısıyla müsabakaya katılmanın daha kolay olacağı belirtilmekte ve son karar hükümete bırakılmakta idi¹¹⁹.

Hariciye Vekaleti tarafından Roma Büyükelçiliğine gönderilen 11 Mayıs 1935 tarihli cevabi yazıda uluslararası at yarışlarına girebilecek kadar yetişmiş atların az olması ve Nice'den dönmekte olan ekibin ise daha önce söz verildiği üzere Almanya'ya gönderileceği belirtilmekte idi. Bu sebeple Türk ekibinin Roma rotalarına girebilmesinin mümkün olmadığı ifade edilerek durumun yarış komitesine bildirilmesi istendi¹²⁰.

Türkiye 1935 Roma yarışlarına bir ekiple katılamasa da daha sonraki yıllarda Roma'da yapılan askerî at yarışlarına iştirak etti. 1936-1937 yıllarında Roma, Paris ve Londra'da yapılan Uluslararası Binicilik müsabakalarına iştirak etmiş olan Süvari Müfettişi Tümgeneral Şemsettin, Yarbay Saim Önhon, Yüzbaşı Cevat Kula, Yüzbaşı Cevat Gürekan, Teğmen Eyüp Öncü, Teğmen Saim Polatkan ve Mütihazsıs Taton'dan oluşan heyete Türkiye hudutlarından itibaren yevmiye tahsis edildi. Hayvanlar için yapılan masraflar da subayların yevmiyelerine ilave edildi. Heyetle birlikte giden erlere de her türlü masraflarına karşılık olmak üzere 256'şar kuruş gündelik ödenmesi İcra Vekilleri Heyeti'nin 16 Şubat 1938 tarihli toplantısında kabul edildi¹²¹. Ekip Roma yarışlarına Brendizi üzerinden gitti. İstanbul'dan Brendizi'ye vapurla ulaşıldı. Buradan Roma'ya trenle intikal edildi. Heyetin eşyaları için hamal masrafları, tren ücretleri, seyahat yevmiyeleri, otomobil masrafları, memlekete çekilen telgraf ücretleri, pasaport masrafları, atların ilaç, baytar, iaşe, iskan ve nal masrafları tamamen hükümetçe karşılandı¹²².

Başta Roma olmak üzere Avrupa'nın diğer kentlerinde yapılacak konkurhipiklere iştirak edecek süvarilerin seçilmesi basına da yansdı. *Son Telgraf* gazetesinin 3 Nisan 1937 tarihli ve “*Bugün Binicilik Müsabakaları Yapılıyor*” başlıklı haberinde;

“Bugün Harbiyedeki Sipahi Ocağında saat on beş Avrupa turnesine çıkacak ekibimiz İstanbullulara bir veda müsabakası göstereceklerdir. Bu müsabakalara şimdiye kadar İstanbul'da yapılmamış bir programla tertip edilmiştir. Müsabaka şekli

---

¹¹⁹ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-27, 17 Nisan 1935; BCA, 30.10.0/145-36-10, 17 Nisan 1935; Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-28, 5 Nisan 1935; Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-29, 27 Mart 1935

¹²⁰ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-18, 11 Mayıs 1935.

¹²¹ BCA, 30-18-1-2/82-11-1, 16 Şubat 1938; BCA, 30-10-0/145-37-2, 22 Haziran 1938.

¹²² BCA, 30-10-0/145-37-2, 22 Haziran 1938.

Roma birinciliklerinin aynıdır. Avrupa'da yapılacak olan beynelmilel konkurhipiklere iştirak edecek olan süvarilerimiz seçilmiştir. Seçilen güzide binicilerimiz Yüzbaşı Cevat Kula, Cevat Gürkan, Teğmen Eyüp Öncü ve Saim Polatkan'dır. Bu dört binicimiz ekip şefi Albay Saim Önhon'la önümüzdeki pazartesi günü sekizde vapurla Brendizi üzerinden yola çıkacaklardır. Kafıleye bir de general iştirak edecektir. Roma, Brüksel, Paris ve Londra'da icra edilecek olan bu müsabakalar üç ay devam edecektir. Müsabakalara bu sene on iki atla iştirak edeceğiz. Bu atların bazıları geçen sene bu müsabakalara iştirak etmiş ve bazıları da bu sene hazırlanan yerli atlarımızdır”¹²³.

Roma yarışlarında 1938 yılı Türk binicilik ekibi için önemli bir yıldır. Türkiye 1938 yılında İtalya'dan uluslararası at yarışlarına katılım için davet aldı. Bu davet üzerine Türkiye 1938 Roma Uluslararası At Koşularına iştirak etti ve birincilik elde etti. Roma Büyükelçiliğinden Hariciye Vekaletine gönderilen 3 Mayıs 1938 tarihli yazıda birincilik müjdeleniyordu. Söz konusu yazıda Beynelmielel Roma At Koşularında 2 Mayıs'ta *Mussolini Kupasının* müsabakasının yapıldığı bildiriliyordu. İtalya Başvekili, hükümet erkanı ve büyük bir kalabalık huzurunda cereyan eden ve üç saat süren çok çetin ve heyecanlı yarış neticesinde Türk ekibin birinciliği kazandığı gururla ifade edildi. Müsabakalar sonrasında yapılan tören de ayrıntısıyla iletilmişti. Buna göre yazıda şunlar ifade edilmekte idi: *“halkın sürekli alkışları arasında Türk bayrağı çekildi ve Mussolini bizzat ekibimize altın kupayı vererek kendilerini tebrik etti. Roma'da memleket için çok şerefli ve zaferli bir gün oldu. Almanlar ikinci, İrlandalılar üçüncü, İtalyanlar dördüncü, Romanyalılar beşinci geldi. Anadolu Ajansı ile neşri tensiplerine maruzdur”¹²⁴.*

Roma'da elde edilen birincilik Mustafa Kemal Atatürk'e de iletildi. Roma Büyükelçisi Hüseyin Ragıp Baydur ve Orgeneral Fahrettin Altay, Hariciye Vekaleti aracılığıyla Mustafa Kemal Atatürk'e bir telgraf göndererek bu birincilik haberini verdiler. Mektup şu şekilde idi:

¹²³ “Spor Bugün Binicilik Müsabakaları Yapılıyor”, *Son Telgraf*, Yıl 1, S 31, 3 Nisan 1937, s. 8.

¹²⁴ *Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi*, 541/44237-210126-11, 3 Mayıs 1938; *BCA*, 490-1-0-0/1104-33-2, 21.12.1938.

“Büyük Atatürk,

Sizin yüksek varlığınızdaki kuvvet olarak bugün, 2 Mayıs sahaya çıkan subaylarımız birinciliği kazanmakla size layık evlat olduklarını gösterdiler. Bugün birinciliği kazanacak ekibe Musolini kupası verilecekti. Bu sebeple binlerce halk sahayı doldurmuş idi. Musolini mareşal ve ceneralleri ve büyük maiyeti ile ve yarın Roma'ya gelecek olan Hitler için gelmiş olan bir çok Alman erkanı askeriye ve mülkiyesiyle localara yerleştirdiler. 3 saat süren çetin müsabakayı dikkatle takip etti. Yarım metreden daha yüksek büyük altın kupa ortada duruyordu. Musabaka son derece heyecanlı oldu. Sonunda bizim ekibin birinciliği Almanların ikinci, İrlanda üçüncü, İtalyanların dördüncü, Romanyalıların beşinciliği ilan edildi. Büyük bando marşımızı çaldı. Zafer direğine şanlı sancağımız çekildi. Başta bizimkiler olarak ekipler meydana çıktı. Musolini sahaya indi. Kupasını kendi eliyle ekip kumandanı Albay Cevdet [Bilgişin]'e verdi zabıtlarımızın her birini ayrı ayrı selamladı ve tebrik etti. Alkış sadası ortalığı çınlattı. Bu şerefi kazananlar sizin açtığımız çığırda yürümek isteyen ve sizin namunuza en çetin müsabakalara girişmekten yılmayan ve temiz Türk kanını taşıyan çocuklarınız genç subaylardır. Siz var olun Atatürk.

Hüseyin Ragıp Baydur

Orgeneral Fahrettin Altay”¹²⁵

Dahiliye Vekili ve CHP Genel Sekreteri Şükrü Kaya, Roma yarışlarından sonra binicilik ekibine bir kutlama telgrafı gönderdi. Albay Cevdet'e hitaben yazılan telgrafta şunlar ifade edildi: “Büyük ulusların binicilik kudretlerini beynelmilel at koşularında gösteren Roma'da Türk bayrağını şeref direğine çektiren süvarilerimizin muvaffakiyetlerinden göğsümüz kabardı. Tebriklerimi sunar subay arkadaşlarımın gözlerinden öperim. Dahiliye Vekili CHP Genel Sekreteri Şükrü Kaya”¹²⁶.

Türk binicilik ekibinin elde ettiği başarı basına da yansıdı. *Ulus* gazetesinin 3 Mayıs 1938 tarihli nüshasında “Binicilerimizin Yeni ve Parlak Muvaffakiyeti” başlıklı haberde ekibin *Mussolini Kupasını* kazandığı

¹²⁵ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 541/44237-210126-10, 3 Mayıs 1938.

¹²⁶ BCA, 490-1-0-0/1104-33-2, 3 Mayıs 1938.

bildirilmekte idi. Milli ekipten Eyüp Öncü'nün müsabakada başarı gösterdiği vurgulanarak at yarışları sırasında çekilmiş bir fotoğraf haberde yer aldı. Haberin devamında şu ifadeler yer alıyordu:

“Bugün Roma’da on binlerce seyirci önünde yapılan milletler kupası binicilik müsabakasında Türk ekibimiz birinciliği kazanmış ve müsabakanın mükafatı olan Mussolini altın kupasını almıştır. Almanlar ikinci, İrlandalılar üçüncü, İtalyanlar dördüncü, Romenler beşinci gelmişlerdir. Müsabakada B. Mussolini de hazır bulunmuş ve kendi adını taşıyan altın kupayı Türk ekibi komutanı Albay Cevdet Bilgişin’e bizzat tevdi etmiştir. Şeref direğine Türk bayrağı çekilmiş ve şiddetle alkışlanmıştır.

Ekibimizin bugün kazandığı çok parlak muvaffakiyet, şimdiye kadar iştirak ettiğimiz bütün müsabakalarda elde edemediğimiz bir neticedir. Ve bununla ne kadar iftihar edilse azdır.

Dünyanın şöhretli binicilerinin en iyi atlarla iştirak ettiği bu müsabakada Türk ekibinin, büyük bir farkla temin ettiği muvaffakiyeti haber verirken ölçüsüz bir iftihar duyuyorum.

Bu yılın müsabakalarına en az atla iştirak eden ekip Türk ekibidir ve İstanbul’dan 16 atla yola çıkmıştır. Almanlar, 39 atla girmişlerdir. Diğer milletlere mensup ekiplerin de 27’den aşağı olmamak üzere kendilerince pek makbul atları vardır. Bütün mütevazı kadrosuna ve vesaitine rağmen Türk subaylarının aldıkları parlak neticeyi, biniciliğin milli Türk sporu olmasıyla izah edebiliriz. Buna Türk subaylarının yabancı memleketlerde ve bilhassa enternasyonal müsabakalarda bayraklarının şerefini korumak, onu şeref direğinde dalgalandırmak için ne büyük bir azimle çalıştıklarını da ilave etmek lazım”¹²⁷.

Cumhuriyet gazetesi de haberi ilk sayfadan manşetten vermişti. “Ekibimizin Zaferi” başlıklı haberde Türk süvarilerinin Roma’da milletler kupasını kazandığı bildirilerek Yüzbaşı Cevad Kula, Yüzbaşı Cevad Gürkan, Yüzbaşı Eyüp [gazetede Cevat yazılmış] Öncü, Saim Polatkan’ın fotoğrafları verilmişti. Haberin alt puntolarında “Musolini altın kupayı bizzat kendi eliyle

---

¹²⁷ “Binicilerimizin Yeni ve Parlak Muvaffakiyeti”, *Ulus*, 3 Mayıs 1938, s. 1, 8.

verdi” başlığı altında süvari ekibinin son Nice müsabakalarında İstiklal Marşını dinlerken selam duruşundaki fotoğrafı paylaşılmıştı. 2 Mayıs'ta Roma'dan hususi ve acele notuyla gönderilen haberin devamında, 2 Mayıs'ta yapılan Milletler Kupası Müsabakasında ekibin büyük bir zafer kazandığı ifade edilmekte idi. Yüzbaşı Cevat Kula, Yüzbaşı Cevad Gürkan, Yüzbaşı Eyüp Öncü, Teğmen Saim Polatkan'dan oluşan ekibin birçok önemli müsabakada birinci gelerek Mussolini tarafından bu müsabaka için konulmuş olan altın Mussolini Kupasının kazanıldığı vurgulanmakta idi. Aralarında Berlin Olimpiyatlarında şampiyonluk kazanmış ve birçok Avrupa müsabakalarında birincilik almış, dünyanın en güzel ve kıymetli atları bulunan hayvanlar ve bunların meşhur, tecrübeli ve mükemmel binicileri ile çok çetin bir mücadeleden sonra Türk ekibinin birinci olduğunun altı çizilmişti. Bu yarışta Almanya'nın ikinci, İrlanda ekibinin üçüncü, İtalya'nın dördüncü ve Rumenlerin de beşinci olduğu okuyucuyla paylaşılmıştı. Haberin devamında şeref direğine şanlı bayrağın çekildiği, İstiklal Marşı çalınırken Mussolini'nin kendi adını taşıyan altın kupayı bizzat Türk ekibine verdiği ve süvarileri hararetle tebrik ettiği ifade edildi. Türk ekibinin elde ettiği bu zaferin müsabakaları seyreden halk tarafından da şiddetle alkışlandığı belirtildi. Gazetede Türk süvarilerinin kazanmış olduğu bu zaferin kıymetinin çok büyük olduğuna vurgu yapılmıştı. Bunun nedeni şu şekilde açıklanmakta idi:

“...Çünkü bizimkilerden sonra derece alan Alman, İrlanda, İtalya ekipleri, Avrupa atlı mani müsabakalarının meşhur kahramanlarıdır. Bu ekiplerin atları son derece kıymetlidir. Aralarında 30-40 bin liralık atlar vardır. Binicileri de hayvanları gibi olimpiyatlarda ve sair müsabakalarda bir çok birincilik kazanmış güzide süvarilerdir. Dünyanın en iyi süvarileri karşısında ikinci defa bir birincilik kazanmış olan kahraman süvarilerimizi can ve gönülden tebrik ederiz”¹²⁸.

Son Telgraf gazetesi de 3 Mayıs 1938 tarihli nüshasında “*Varolun Süvarilerimiz Roma Müsabakalarında Birinciliği Kazandılar*” başlıklı haberde süvarilerin fotoğraflarını paylaşarak altın kupanın bizzat Mussolini tarafından ekibe büyük bir merasimle verildiği ifade edilmekte idi. Haberin devamında *Cumhuriyet* gazetesinde başarının niçin çok önemli olduğuna dair yapılan açıklamaların aynısı yer almakta idi¹²⁹. *Akşam* gazetesi de haberi

¹²⁸ “Ekibimizin Zaferi”, *Cumhuriyet*, Ondördüncü Yıl, S 5017, 3 Mayıs 1938, s. 1,6

¹²⁹ “Varolun Süvarilerimiz Roma Müsabakalarında Birinciliği Kazandılar”, *Son Telgraf*, S 415, 3 Mayıs 1938, s. 1, 6.

ikinci sayfadan vermişti. “*Binicilerimizin Çok Parlak Muvaffakiyeti*” başlıklı haberde diğer gazetelerde yer alan haberlerle benzer ifadeler vardı. Binicilerin bu başarılarının “*göğüsleri iftiharla kabarttığı*” ifade edilerek bundan dolayı ekibe tebrik dilekleri iletilmişti¹³⁰. *Son Posta* gazetesi de benzer haberleri “*Binicilerimiz Romada büyük bir zafer kazandı*” başlığıyla okuyucuya duyurmuştu¹³¹. *Tan* gazetesi de “*Binicilerimiz Birinciliği Kazandılar*” başlığıyla haberi okuyucuyla paylaşmıştır¹³². *Anadolu ve Haber* gazetesinin 3 Mayıs 1938 tarihli nüshasının ilk sayfasında da benzer haberler yer almıştır¹³³. *Kurun* gazetesi süvarilerin başarılarından bahsederken *Mesajeru Ditalya* gazetesinin yazmış olduğu bir makalede yapılan yoruma yer vermiş idi. Bu makalede Türk ekibinin göstermiş olduğu muvaffakiyetin şimdye kadar hiçbir yarışta görülmediği kaydedilmiştir¹³⁴.

Bu arada 1938’de Varşova’da da başarı elde edilmişti. Dahiliye Vekili ve CHP Genel Sekreteri Şükrü Kaya, Varşova’da bulunan Albay Cevdet Bilgişin’e bir kutlama telgrafı gönderdi. Telgrafta “*Metodlu çalışmanızın yeni bir muvaffakiyet tezahürünü Varşova’da da göstermeniz sevinç ve iftiharımıza vesile oldu. Genç subay arkadaşlarımızı şahsiyetinizde tebrik eder hepimizi gözlerinizden öperim*”¹³⁵. Cevdet Bilgişin tebrik telgrafına verdiği cevapta “*Bütün arkadaşlarımıza bir kat daha kuvvet veren tebrik telgraflarınıza derin saygı ve sevgilerimizle arztesekkür eder sağlığınızdileriz. Roma’da Milletler Kupası (Musolini Altın Kupası) müsabakasında alınan fotoğraflardan birkaç tane takdim eder ellerinizi öperim. Ekip Şefi Albay Cevdet Bilgişin*”¹³⁶.

1938’de Nice ve Roma yarışlarında başarı elde eden Türk binicilik ekibi 10-15 Haziran tarihleri arasında Köstence üzerinden Türkiye’ye intikal ettiler. Cumhuriyet Halk Partisi ve İstanbul Valiliği milli şerefi yükselten biniciler için kendilerine ve kazandıkları muvaffakiyete yakışır bir şekilde karşılama töreni yapılmasını planladı. İstanbul Komutanlığı ile de görüşülerek spor kulüplerinden ve yüksek okullardan birkaç yüz genç ve

¹³⁰ “Binicilerimizin Çok Parlak Muvaffakiyeti”, **Akşam**, Sene:20, No:7019, 3 Mayıs 1938, s. 2

¹³¹ “Binicilerimiz Romada Büyük Bir Zafer Kazandı”, **Son Posta**, Sene:8, No:2785, 3 Mayıs 1938, s. 3,

¹³² “Binicilerimiz Birinciliği Kazandılar”, **Tan**, 3 Mayıs 1938, s. 1.

¹³³ “Binicilerimiz, Roma Müsabakalarında Birinciliği Aldılar”, **Anadolu**, 3 Mayıs 1938, s. 1; “Süvarilerimiz Milletler Kupası Yarışlarında Birinci Oldular”, **Haber**, Sene: 7, S 2255, 3 Mayıs 1938, s. 1.

¹³⁴ “Yüzbaşı Gürkan İkinciliği Kazandı”, **Kurun**, 3 Mayıs 1938, s. 1.

¹³⁵ **BCA**, 490-1-0-0/1104-33-2, 30 Mayıs 1938.

¹³⁶ **BCA**, 490-1-0-0/1104-33-2, Haziran 1938.

vilayet ve belediye ve parti erkanından seçilecek kişilerle iyi bir karşılama yapılması kararlaştırıldı. Parti adına tebrikler ifade edildikten sonra aynı gün veya uygun bir zamanda CHP Genel Sekreterliği adına bir ziyafet verilmesi de uygun görüldü. Ekip dört subaydan oluşan bir usta ekip, dört subaydan oluşan bir yabancı ekip bir komutan ve bir de yabancı antrenör olmak üzere 10 subaydan ve 16 seyis neferinden ibaretti¹³⁷.

Süvari Binicilik Okulunun kazanmış olduğu başarılar Türkiye'de memnuniyet uyandırmıştı. Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreterliğini Şükrü Kaya'dan sonra devralan Refik Saydam binicilik ekibinin kazandığı başarılar nedeniyle onlara plaket ve madalya hediye etti. Plaket üzerindeki madalya resmi Ressam Mazhar Bey'e çizdirildi. Dahiliye Vekili ve CHP Genel Sekreteri Refik Saydam'ın Kurmay Albay Saim Önhon'a gönderdiği yazıda “*Binicilik ekibimizin bu yıl Nis, Roma ve Varşova'da kazanmış olduğu parlak neticenin hatırası ve cesur ekip mensupları arkadaşlarımıza karşı teşekkür ve takdir nişanesi olarak C.H. Partisince hazırlatılan plaka takdim ediyorum. Sizin ve kahraman arkadaşlarımın gözlerinden öperek sevgiler ve saygılar sunarım*”¹³⁸.

Süvari Binicilik Okulu Komutanı Albay Saim Önhon, bu jest için Refik Saydam'a teşekkür mahiyetinde bir cevap gönderdi. Söz konusu mektupta şunlar ifade edilmekte idi.

“...Binicilik ekibimizin bu yıl Nis, Roma, Varşova'da kazanmış olduğu parlak neticenin bir hatırası olarak Cumhuriyet Halk Partimizin hediye ettiği plaka aldım.

Memleketimizi ihya ve her an terakki ve taalisine hadım olan aziz partimizin bu hediyeleri süvari ve binicilik okulu için pek kıymetlidir. Büyük memleket işleri arasında okulun mesaisinin bu suretle takdir edilmesi bizlere büyük bir teşvik ve kuvvet olmuştur.

Partimizin bizlere iltifatını ve alakasını gösteren bu plaka, hediyelerimiz arasında en kıymetli yerimizde ve manevi ifadesi daima aklımızda ve kalbimizde olarak, bu iltifat ve itimada daima layık kalmak için gayret ve enerjimizle çalıştığımızı ve çalışacağımızı arz ederim.

---

¹³⁷ BCA, 490-1-0-0/1104-33-2, 21.12.1938.

¹³⁸ BCA, 490-1-0-0/1104-33-2, 21.12.1938.

Bu kıymetli hediyeye, okul namına mübarek ellerinizden en derin saygılarla öperek şükranlarımızı arzeylerim. Sv. Binicilik Okulu K. Albay Saim Önhon.”

Cumhuriyet Halk Partisi, süvarilerin bu başarıları nedeniyle aynı zamanda bir ziyafet de tertip etti¹³⁹.

8 Ekim 1938’de yapılan İcra Vekilleri Heyeti toplantısında 1938 yılında Nice, Roma ve Varşova’da yapılan milletlerarası binicilik müsabakalarına iştirak eden süvari ekibi hayvanlarının nakil ve yemlerine sarf edilen 3287 lira 12 kuruşun ekip subaylarının yevmiyelerine ilave edilmesi ve ekibe refakat eden 17 er için harcanan 1730 lira 62 kuruşun da Roma’dan iade edilen bir er için 36 ve diğerleri için 60’şar günlük hesabıyla ve her türlü masraflarına karşılık olmak üzere 173.75,7 kuruş üzerinden yevmiye olarak erlere verilmesi kararlaştırıldı¹⁴⁰.

1937-1938 yıllarında Nice, Roma, Varşova’da yapılan Uluslararası Binicilik müsabakalarına iştirak eden ve bu müsabakalardan sonra Varşova ve Fransa’dan konkur hayvanları satın almağa memur edilen süvari ekiplerinin beraberlerinde götürdükleri 16 erin nakli, iaşe ve iskanlarına sarf edilen 1251 liranın, 15 erin on dört gün devam eden seyahatleri için 4 lira 55 kuruş 89 santim ve Varşova’dan Fransa’ya giden ve Fransa’dan İstanbul’a dönen bir erin 55 gün süren seyahati için 5 lira 33 kuruş 84 santim hesabı ile gündelik olarak verilmesi ve hayvanların nakil, iaşe ve iskanları için sarf edilen 2982 lira 50 kuruşun da ekip şefinin tahakkuk edecek harcırahına eklenmesi İcra Vekilleri Heyeti’nin 6 Mart 1939 tarihli toplantısında karara bağlandı¹⁴¹.

Türkiye, Roma ve Floransa’da yapılan uluslararası at yarışlarına 1939 yılında da davet edildi. Roma’dan ilk davet Ocak 1939’da geldi. İtalya Kraliyet Büyükelçiliği tarafından Hariciye Vekaletine gönderilen davette XVI. Resmi Uluslararası At Gösterisinin bu yıl 30 Nisan-7 Mayıs tarihleri arasında Roma’da gerçekleştirileceği bildirilmekte idi. Ayrıca Uluslararası Binicilik Yarışmasının ise 23-25 Haziran tarihleri arasında Torino’da düzenleneceği hatırlatılmaktaydı. Bununla birlikte *Federazione Italiana Sports Equestri* adlı kuruluşun her iki etkinliğin resmi davetiyelerini Türkiye Cumhuriyeti Roma Büyükelçiliği’ne gönderdiği belirtilmişti. İtalya

---

¹³⁹ BCA, 490-1-0-0/1104-33-2, 21 Aralık 1938.

¹⁴⁰ BCA, 30-18-1-2/84-89-9, 8 Ekim 1938.

¹⁴¹ BCA, 30-18-1-2/86-19-1, 6 Mart 1939.

Büyükelçiliği, Hariciye Vekaletinden söz konusu davetiyelere olumlu yanıt verilebilmesi için yetkili makamlar nezdinde girişimde bulunulmasını talep etti¹⁴².

Hariciye Vekaleti İtalya Büyükelçiliğinin bu davetini 28 Ocak 1939'da Milli Müdafaa Vekaletine ve Halk Partisi Genel Sekreterliğine ilettili. Söz konusu yazıda İtalya Sefaretinden alınan 14 Ocak 1939 tarih ve 122 sayılı şifahi takdirde, beynelmilel resmi at yarışı 16'ıncı müsabakasının bu sene 30 Nisan'dan 7 Mayıs'a kadar Roma'da ve *Concours Complet International Requitation* yarışının ise 23-25 Haziran tarihlerinde Torino'da yapılacağı kaydedilmekte ve bu bapta Türkiye'nin Roma Büyükelçiliğine gönderilen davetiyelerin kabul görmesi istenmekteydi¹⁴³.

Davet İtalya Atlı Spor Federasyonu tarafından Türkiye'nin Roma Büyükelçiliği ve Ankara'da bulunan İtalya Sefareti tarafından Hariciye Vekaletine bildirilmişti. Vekalet durumu Genelkurmay Başkanlığına ilettili. Anılan bakanlıktan alınan 9 Şubat 1939 tarihli cevabi yazıda Roma'da yapılacak bahse mevzu askerî at yarışlarına bir ekip şefi, beş binici subay ve on iki er ve on iki attan mürekkep mürettebat ile iştirak edileceği bildirildi. Bunun üzerine Hariciye Vekaleti müsabakalara iştirak edileceği bilgisini 16 Şubat 1939'da İtalyan Sefaretine ve Roma Büyükelçiliğine ilettili¹⁴⁴.

İtalya, Türkiye'nin aldığı başarılar nedeniyle müsabakalarda yer almasına özel bir önem vermiş olduğundan 8 Nisan 1939'da ikinci bir davet notası gönderdi. Söz konusu ikinci notada şu ifadeler yer alıyordu:

“Türkiye Cumhuriyeti Hariciye Vekaletininin 16 Şubat 1939 tarih ve 30612/12 sayılı notasına atfen İtalya Kraliyet Sefareti Roma'da yapılacak at gösterisini Floransa'da yapılacak beynelmilel bir at gösterisininin takip edeceğini ve müsabakaların 14 Mayıs 1939 tarihinde yapılacağını bildirmekle şeref duyar.

İtalya Kraliyet Büyükelçiliği, Hükümetinin emriyle, Roma'daki yarışmaya katılacak olan Türk askeri ekibinin, geçen yıl Roma'da yetenekleri ve stilleri çok beğenilen yiğit Türk atlılarının sunumunun şiddetle arzu edildiği Floransa'daki binicilik yarışmasına da katılabilmesi için Türkiye Cumhuriyeti

¹⁴² Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 541/43950-210041-46, 14 Ocak 1939.

¹⁴³ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 541/43950-210041-47, 28 Ocak 1939.

¹⁴⁴ BCA, 30-10-0-0/145-38-1, 12 Nisan 1939.

Dışişleri Bakanlığı'nın yetkili makamlarla temasa geçmesini rica eder.

İtalya Kraliyet Büyükelçiliği, bu konuda nazik bir cevap beklentisiyle, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'na yüksek değerlendirmelerinin teminatını yineleme fırsatını bulur. Ankara 8 Nisan 1939¹⁴⁵.

İtalya Sefaretinin bu ikinci daveti 12 Nisan 1939'da Hariciye Vekaleti tarafından Başvekalete iletildi. Söz konusu yazıda İtalya'nın ilk yaptığı davet süreci anlatıldıktan sonra 8 Nisan tarihli davet notasının içeriğine değinilmişti. Buna göre 8 Nisan 1939 tarihli notada yer alan ifadelere göre Roma'da yapılacak olan beynelmilel askerî at yarışlarını müteakip Floransa'da da 7 Mayıs'tan 14 Mayıs'a kadar devam etmek üzere beynelmilel at yarışları yapılacağı bildirilmekte idi. İtalya Sefareti hükümeti matbuasından aldığı emre imtisalen geçen seneki at yarışlarında maharet ve liyakat, talim ve durumları son derece takdiri celb eden cesur Türk binicilerinin Floransa at yarışlarına da iştiraklerinin hararetle arzu edildiğini zikrederek bu hususun temini istenmektedir. Yazıda ayrıca İtalyan Sefareti tarafından gönderilen bu davetin Genelkurmay Başkanlığına bildirilmiş olduğu ifade edilmekte idi¹⁴⁶.

Nisan, Mayıs, Haziran 1939 aylarında Nice, Bükreş ve Roma'da yapılacak Milletlerarası Binicilik müsabakalarına iştirak edecek olan süvari ekibinin zamanında gönderilmesini temin etmek için ekip şefi ve Süvari Binicilik Okulu Müdürü Albay Saim adına 24.000 liralık avans verilmesi ve döviz olarak istenilen 2000 liradan ekibin Nice ve Bükreş seyahatlerinden doğacak masrafları karşılığının 1939 döviz cetvellerinin konkurhipik maddesine Milli Müdafaa Vekaleti namına konulan tahsisattan serbest döviz olarak tediyesi, Roma'ya vaki seyahatlerinden doğacak masraflarının da Türkiye-İtalya Kliring B hesabından karşılanması İcra Vekilleri Heyetinin 20 Mart 1939 tarihli toplantısında kararlaştırıldı¹⁴⁷.

1938 yılı Milletlerarası Binicilik müsabakalarına iştirak etmek üzere 25 Mart 1939 tarihinden 19 Mayıs 1939 tarihine kadar 56 gün memleket dışında kalmış olan süvari ekibinin yanında götürdüğü 12 at için sarf edilen 4755 lira 70 kuruş ekip şefinin tahakkuk edecek harcırahına ilavesi ve yine

---

¹⁴⁵ BCA, 30.10.0.0/145-38-1, 8 Nisan 1939.

¹⁴⁶ BCA, 30-10-0-0/145-38-1, 12 Nisan 1939

¹⁴⁷ BCA, 30-18-1-2/86-23-19, 20 Mart 1939.

beraberlerinde götürdükleri 12 erin masraflarına karşılık olmak üzere beherine 3.10,387 lira hesabıyla yevmiye verilmesi İcra Vekilleri Heyeti'nin 13 Eylül 1939 tarihli toplantısında kabul edilmiştir¹⁴⁸.

1938 yılında Nice, Roma ve Varşova'da yapılan uluslararası binicilik müsabakalarına iştirak eden süvari ekibinden Albay Cevdet ile 519 lira aylık ücretli yabancı uzman Taton, Yüzbaşı Cevat Kula, Saim Polatkan, Cevat Gürkan, Eyüp Öncü, Üsteğmen Kudret Kaçar, Avni Karacan, Hamdi Barlas ve İhsan Akhan'ın memleket dışında geçirdikleri günlere ait yevmiyelerinin tahakkuk ve tesviyesi İcra Vekilleri Heyetinin 16 Teşrinievvel 1939 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır¹⁴⁹.

Türkiye 1940 yılında Roma'da düzenlenen at yarışlarına da davet edildi. Bu hususta Roma Büyükelçiliği tarafından Hariciye Vekaletine iki yazı gönderildi. Yazının ilki 31 Ocak 1940 tarihliydi. Yazıda İtalya Atlı Spor Federasyonu Başkanlığından gönderilen yazıdan bahsedilerek 27 Nisan-5 Mayıs 1940 tarihleri arasında Roma'da yapılacak at yarışlarına Türk süvarilerinin iştirak etmesi rica olunuyordu. Müsabaka talimatnamesinin ise ayrıca gönderileceği bildirilmekte idi¹⁵⁰. Roma Büyükelçiliği tarafından gönderilen ikinci yazı 23 Şubat 1940 tarihliydi. 27 Nisan ile 5 Mayıs 1940 tarihleri arasında Roma'da yapılacak at yarışları hakkında Atlı Spor Federasyonu Reisliğinden ulaşan müsabaka talimatnamesi ekli olarak takdim edildi¹⁵¹. Bu davet üzerine Hariciye Vekaleti tarafından Genelkurmay Başkanlığına iki yazı gönderildi. Birinci yazı 27 Şubat 1940 tarihliydi. Bu yazıda 27 Nisan ile 5 Mayıs tarihlerinde Roma'da yapılacak at yarışları hakkında Roma Büyükelçiliğinden alınan tahriratın bir sureti gönderilmişti. Yazıda adı geçen müsabakaların talimatnamesinin ise ayrıca irsal edileceği belirtilmekte idi¹⁵². İkinci yazı ise 6 Mart 1940 tarihli olup 27 Şubat 1940 tarihli yazıya ek yapılmıştı. Yazıda 27 Nisan ile 5 Mayıs 1940 tarihleri arasında Roma'da yapılacak at yarışları hakkında Atlı Spor Federasyonu Reisliğinden Roma Büyükelçiliğine gönderilen talimatname ilişik olarak takdim edilmişti¹⁵³. Ancak Türkiye'nin bu davete iştirak ettiğine ilişkin bir arşiv belgesine rastlanmamıştır. Keza arşiv kaynakları tarandığında bu

---

¹⁴⁸ BCA, 30-18-1-2/88-89-19, 13 Eylül 1939.

¹⁴⁹ BCA, 30-18-1-2/88-101-1, 16 Ekim 1939.

¹⁵⁰ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 541/44237-210126-9,1 Ocak 1940.

¹⁵¹ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 541/44237-210126-6, 23 Şubat 1940.

¹⁵² Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 541/44237-210126-8,27 Şubat 1940.

¹⁵³ Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 541/44237-210126-5, 6 Mart 1940.

tarihlerde başka ülkelerde düzenlenen at yarışlarına davet veya iştirak edildiğine dair veri görülememiştir. Bu muhtemelen II. Dünya Savaşı nedeniyle. Savaş ortamında bütün dünyada at yarışları durma noktasına gelmiş idi. Türkiye de bu durumdan etkilendi ve yarışlar daha ziyade ulusal çapta devam etti. Türkiye II. Dünya Savaşının ardından uzun bir aradan sonra 1948'de Londra Olimpiyatları binicilik müsabakaları ile Rotterdam ve Londra'da yapılan resmi konkurhipiklere 16 er ve 16 atla katıldı. Ekibin nakil, iâşe ve iskan masrafları hükümet tarafından karşılandı¹⁵⁴.

---

¹⁵⁴ BCA, 30-18-1-2/116-42-4, 18 Haziran 1948.

SONUÇ

Cumhuriyet ile birlikte yeni bir toplum inşasına girişen Mustafa Kemal Paşa ve kurucu kadro için at yarışları milli ekonomi ve milli bağımsızlığın sağlanması için tarıma dayalı ekonominin güçlendirilmesi, Batı'nın modern toplum anlayışını benimsemiş yeni ve milli bir burjuvazinin yaratılması için önemliydi. Bu amaçların başarıya ulaşması için toplumun devlete bağlılığını ve uluslararası alanda meşruluğunu sürekli hale getirmek gerekli idi. At yarışları bu hedefleri destekleyen önemli bir araç oldu. Uluslararası at yarışlarına katılmanın en önemli amacı ise yeni Türkiye'yi tanıtmak ve beynelmilel sahada propaganda yapmaktı.

Arşiv belgelerinden elde edilen veriler Türkiye'nin 1930'lu yıllara kadar uluslararası at yarışlarına iştirake zorlandığını göstermektedir. Uluslararası yarışmalara katılacak düzeyde eğitilmiş nitelikli at cinsinin ve yetişmiş binicinin azlığı, ödenek yetersizliği ve Türkiye'nin Uluslararası Binicilik Federasyonuna üyeliğinin olmaması uluslararası at yarışlarına katılımını geciktirdi. Cumhuriyet hükümetleri çıkarmış olduğu yasalarla ve oluşturduğu yeni kurumlarla at yarışlarının kontrolünü kendi eline aldı. Nitelikli at yetiştiriciliğine girerek ve yabancı uzmanlardan yararlanarak Süvari Binicilik Okulu vasıtasıyla uluslararası binicilik müsabakalarına iştirak etti.

Cumhuriyet döneminde Türkiye'nin ilk uluslararası at yarışlarına katılımı Balkan Konferansları sürecinde 1931'de Bulgaristan'da düzenlenen at yarışlarıyla oldu. Bu başlangıç sonrasında Türkiye, Avrupa'da Nice, Viyana, Lucerne, Aachen, Budapeşte, Roma ve Varşova gibi şehirlerde yapılan yarışlara da iştirak etti. Türkiye'nin 1932'de Uluslararası Binicilik Federasyonuna üye olması uluslararası yarışlara iştirakini kolaylaştıran bir diğer gelişmeydi. İki savaş arası dönemde at hızının rekabetçi yapısı güçlü bir propaganda aracı olmuştu.

Türk binicilik ekibinin müsabakaları Türk basını tarafından ilgiyle takip edildi. Özellikle Türkiye'nin kendi yetiştirdiği atlarla müsabakalarda iyi sonuçlar alması milliyetçi bir söylemle vurgulandı. Süvarilerin başarıları kadar memlekette yetiştirilen yerli atların başarıları da önemliydi. Nice, Budapeşte ve Roma'da elde edilen başarılar “*göğüs kabartıcı parlak zaferler*” olarak nitelendirildi. Bu dönemde basının diğer bir söylemi ise Türk binicilerin sahip oldukları kısıtlı imkanlara rağmen dünyanın en tanınmış ve en iyi koşullara sahip binicilerle boy ölçüşmeleri idi. Basında müsabakaya iştirak etmiş olan diğer milletlerin binicilik mekteplerindeki tekamül ve bineklerinin kıymet ve kabiliyeti ile Türk subaylarının binekleri

mukayese edilirse kazanılan başarının çok büyük ve Türk milleti adına iftihara şayan olduğu vurgusu yapıldı. Onlara göre her türlü imkana sahip olan Fransızların *Goden dö Valeren* ile *Klaves*'i, İspanyolların *Martinez Homber*'i bir türlü Türk zabıtini geçemiyordu. Basına göre “vatanımız için bu gibi beynelmilel imtihanlara girip aleme Türk'ün kabiliyet ve kudretini göstermekten daha faydalı propaganda” olamazdı. Sadece Türk basını değil yabancı basın da Türk binicilerin müsabakalarda varlığını önemsendi. Yabancı basın Türk binicilerinin mütevazı ve alçakgönüllülüğüne vurgu yaparak alınan başarıları övdü.

Sonuç olarak Türkiye Cumhuriyeti sahip olduğu kısıtlı imkanlara rağmen atçılığı ve biniciliği geliştirmek için yasalar çıkarttı, kurumlar oluşturdu ve ödenek ayırdı. Hükümet kendi oluşturduğu haralarda “*milli atı*” yetiştirmek için seferber oldu. Uluslararası biniciliğe önem verildi ve bu hususta yabancı uzmanlardan yararlanıldı. Bu alandaki çalışmalar Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve İsmet İnönü tarafından özel olarak takip edildi. Nihayet Türkiye 1931 yılından itibaren uluslararası binicilik müsabakalarına katılarak önemli başarılar elde etti. Çok değil daha on sene önce Gazi'nin süvarileri 26 Ağustos 1922'de Büyük Taarruz'u başlatıp 30 Ağustos'ta büyük bir zafer kazanmışlardı. Yine aynı süvariler bu defa 1930'larda artık uluslararası binicilik müsabakalarında bu yeteneklerini yarış sahalarında yeni zaferlerle göstermişlerdi.

KAYNAKÇA

1. Arşivler

Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi (BOA),

BOA, ŞD. 2381/35, 6-2, Mart 1328.

BOA, HR.İM, 149/48, 1 Temmuz 1925.

BOA, HR.İM, 255/31, 10 Novembre 1926.

Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi (BCA),

BCA, 30.18.1.1/30.60.14, 14 Teşrinievvel 1928.

BCA, 30.10.0.0/145-36-10, 17 Nisan 1935.

BCA, 30.10.0.0/145-38-1, 8 Nisan 1939.

BCA, 30.10.0.0/185-278-12, 26 Ocak 1929.

BCA, 30.10.0.0/185-278-19, 3-6 Kasım 1932.

BCA, 30.10.0.0/233-568-13, 27 Haziran 1935.

BCA, 30.18.1.2/19.26.16, 26 Nisan 1931.

BCA, 30.18.1.2/19.26.18, 5 Mayıs 1931.

BCA, 30-1-0-0/200-366-16, s. 17 Nisan 1933.

BCA, 30-10-0-0/145-36-12, 8 Kasım 1935

BCA, 30-10-0-0/145-36-6, 20 Kasım 1932.

BCA, 30-10-0-0/145-37-2, 22 Haziran 1938.

BCA, 30-10-0-0/145-38-1, 12 Nisan 1939.

BCA, 30-10-0-0/186-279-1, 23 Ocak 1936.

BCA, 30-10-0-0/240-619-12, 21 Ekim 1931.

BCA, 30-10-0-0/50-327-3, 2 Eylül 1937.

BCA, 30-18-1-2/100-87-16, 8 Ekim 1942.

BCA, 30-18-1-2/25-8-17, 31 Ocak 1932.

BCA, 30-18-1-2/26-18-17, 22 Mart 1932.

BCA, 30-18-1-2/26-20-12, 31 Mart 1932

- BCA, 30-18-1-2/27-22-14, 2 Nisan 1932.
BCA, 30-18-1-2/28-39-19, 17 Mayıs 1932.
BCA, 30-18-1-2/38-52-5, 16 Temmuz 1933.
BCA, 30-18-1-2/46-49-12, 10 Temmuz 1934.
BCA, 30-18-1-2/54-39-5, 19 Mayıs 1935.
BCA, 30-18-1-2/59-84-13, 11 Kasım 1935.
BCA, 30-18-1-2/66-57-16, 4 Temmuz 1936.
BCA, 30-18-1-2/68-78-9, 26 Eylül 1936.
BCA, 30-18-1-2/72-14-5, 6 Şubat 1937.
BCA, 30-18-1-2/82-11-1, 16 Şubat 1938.
BCA, 30-10-0-0/145-37-2, 22 Haziran 1938.
BCA, 30-18-1-2/84-89-9, 8 Ekim 1938.
BCA, 30-18-1-2/86-19-1, 6 Mart 1939.
BCA, 30-18-1-2/86-23-19, 20 Mart 1939.
BCA, 30-18-1-2/88-101-1, 16 Ekim 1939.
BCA, 30-18-1-2/88-89-19, 13 Eylül 1939.
BCA, 30-18-1-2/97-108-20, 13 Ocak 1942.
BCA, 490-1-0-0/1104-33-2, 21 Aralık 1938.
BCA, 490-1-0-0/1104-33-2, 21.12.1938.
BCA, 490-1-0-0/1104-33-2, 3 Mayıs 1938.
BCA, 490-1-0-0/1104-33-2, 30 Mayıs 1938.
BCA, 490-1-0-0/1104-33-2, Haziran 1938.
BCA, 30-18-1-2/116-42-4, 18 Haziran 1948.

Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 525/38622-156327-33, 28 Eylül 1926.

Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 501/32171-128666-1, 18 Mayıs 1935.

Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, 506/42714-193332-18, 11 Mayıs 1935.

- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 506/42714-193332-22, 25, 26
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 506/42714-193332-27, 17
Nisan 1935.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 506/42714-193332-28, 5
Nisan 1935.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 506/42714-193332-28, 5
Nisan 1935.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 506/42714-193332-29, 27
Mart 1935.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 506/42714-193332-30,31, 19
Ağustos 1934.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 506/42714-193332-32, 11
Ağustos 1934.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 506/42714-193332-33, 34, 18
Ağustos 1934, 13 Ağustos 1934.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 506/42714-193332-33,34, 18
Temmuz 1934.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 506/42714-193332-36, 11
Ağustos 1934
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 525/37795-152420-1-2, 15
Kasım 1932/16 Octobre 1932.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 525/38041-154681-60, 29
Kanunusani 1936.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 534/37103-148746-1, 7 Şubat
1936.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 534/37103-148746-3-4,10
Ocak/ 23 Ocak 1936.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 534/37430-150436-16, 2
Kasım 1936.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 540/44580-213914-2, 19
Nisan 1933

- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 540/44580-213914-4, 26 Temmuz 1933.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 540/44580-213914-6, 11 Nisan 1933.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 540/44580-213915-1, 4 Mayıs 1933
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 540/44580-213915-5, 15 Mart 1933.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 540/44580-213918-5, 30 Nisan 1934.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 540/44580-213918-6, 9 Nisan 1934
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 541/43950-210041-46, 14 Ocak 1939.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 541/43950-210041-47, 28 Ocak 1939.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 541/44237-210126-5, 6 Mart 1940.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 541/44237-210126-6, 23 Şubat 1940.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 541/44237-210126-8, 27 Şubat 1940.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 541/44237-210126-9, 1 Ocak 1940.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 566/295-2213-3, 16 Mart 1933.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 566/38823-157369-2, 13 Mayıs 1929.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 566/38823-157369-6, 14 Nisan 1929.
- Dışışleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 541, 44237-210126-10, 3 Mayıs 1938.

- Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 506/42714-193332-41, 28 Ağustos 1933.
- Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 506/42714-193332-40, 12 Eylül 1933.
- Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**,506/42714-193332-38, 19 Eylül 1933.
- Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, Kurum:506/Yer Bilgisi 42714-193332-24, 1 Nisan 1935.
- Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 506/42714-193332-23, 10 Nisan 1935.
- Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 506/42714-193332-3,4, 12 Ağustos 1936.
- Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 506/42714-193332-2, 2 Eylül 1936.
- Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 506/42714-193332-1, 2 Eylül 1936.
- Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 525/38050-154732-2, 23 Ekim 1932.
- Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi**, 541/44237-210126-11, 3 Mayıs 1938.

2. Kitap ve Makaleler

- Ahmed İhsan, “Olimpiyattan Mektublar, Bedbinlere Cevab Aldığımız Neticelerden Memnun Olmalıyız”, **Cumhuriyet**, On Birinci yıl, S 4405, 18 Ağustos 1936, s. 1, 6.
- Ahmed İhsan, “Olimpiyatlarda Binicilerimiz İlk Müsabakalara Takım Halinde Girmediler”, **Cumhuriyet**, Onbirinci Yıl, S 4401, 14 Ağustos 1936, s. 1, 6.
- Ahmed İhsan, “Varol Yaşar! Yaşar 61 Kiloda Dünya Birincisi Oldu”, **Cumhuriyet**, Onbirinci Yıl, S 4397, 10 Ağustos 1936, s. 1, 6.
- Akson, Sait, **Sait Akson'un Yarışçılık Anıları**, Türkiye Jokey Kulübü Yayını, Ankara, 1971.

- Apak, İzzet Muhittin, “Berlin Mektupları Olimpiyat Müsabakaları Biterken”, **Haber**, 18 Ağustos 1936, Sene: 5, S 1649, s. 6.
- “Arsıulusal Atlı Müsabakalar Süvarilerimiz Birinci Oldular”, **Zaman**, Sene: 2, Numara: 362, 22 Haziran 1935, s. 1.
- Bal, Rıdvan, “Mahmut Şevket Paşa’nın Askerî Reform Çalışmaları ve Türk Spor Tarihinde Bir Dönüm Noktası: Süvari Binicilik ve Tatbikat Okulu”, **Mevzu Sosyal Bilimler Dergisi**, 7 (Şubat-Mart 2022), s. 55-87.
- Barşal, “Türklerin En Eski Sporu”, **Haber**, Sene: 4, S 1240, 22 Haziran 1935, s. 8.
- “Berlin Olimpiyatları Kapandı, En İyi Atlarımızdan Biri Öldüğü ve Birkaçı Antrenmanlarda Yaralandığı İçin Binicilerimiz İyi Derece Alamadılar”, **Cumhuriyet**, Onbirinci Yıl, S 4404, 17 Ağustos 1936, s. 1, 8.
- “Berlin Olimpiyatları”, **Tan**, İkinci Yıl, No:463, 2 Ağustos 1936, s. 1, 6.
- “Binicilerimiz Birinciliği Kazandılar”, **Tan**, 3 Mayıs 1938, s. 1.
- “Binicilerimiz Romada Büyük Bir Zafer Kazandı”, **Son Posta**, Sene:8, No:2785, 3 Mayıs 1938, s. 3,
- “Binicilerimiz Sofya’da Çok Alkışlandılar”, **Milliyet**, 6. Sene, No:2027, 2 Teşrinievvel 1931, s. 2.
- “Binicilerimiz Sofya’da İlk Müsabakayı Yaptılar”, **Cumhuriyet**, Sekizinci Sene, No:2660, 2 Teşrinievvel 1931, s. 1, 3.
- “Binicilerimiz, Roma Müsabakalarında Birinciliği Aldılar”, **Anadolu**, 3 Mayıs 1938, s. 1.
- “Binicilerimizin Çok Parlak Muvaffakiyeti”, **Akşam**, Sene:20, No:7019, 3 Mayıs 1938, s. 2
- “Binicilerimizin Yeni ve Parlak Muvaffakiyeti”, **Ulus**, 3 Mayıs 1938, s. 1, 8.
- “Binicilik Müsabakalarının Neticesi”, **Milliyet**, 6. Sene, No:2030, 5 Teşrinievvel (Ekim) 1931, s. 2.
- “Bulgarlar Şampiyon, Eskrim ve Binicilik”, **Vakit**, 14. Yıl, S 4935, 5 Teşrinievvel 1931, s. 2.

- Çubukçu, Murat - Ersöz, Halit, “**Gazinin Tayları**” **Çiftlikat-ı Hümayun’dan Tigem’e Karacabey Harası**, Nilüfer Belediyesi Yayınları, Bursa, 2014.
- Dixon, Simon, “Horse-Racing in the Nineteenth-Century Russia”, **The Slavonic and East European Review**, Vol. 98, No. 3, July 2020, s. 464-503.
- “Dün Berlinde Çok Büyük Merasim Yapıldı”, **Cumhuriyet**, Onbirinci Yıl, S 4389, 2 Ağustos 1936, s. 1, 7, 9.
- Düstur**, Islahı Hayvanat Kanunu, Kanun No: 904, Kabul Tarihi: 7.6.1926.
- “Ekibimizin Zaferi”, **Cumhuriyet**, Ondördüncü Yıl, S 5017, 3 Mayıs 1938, s. 1, 6
- Emiroğlu Ziya, “Nis’deki Müsabakalar, Süvarilerimizin Büyük Bir Muvaffakiyeti”, **Cumhuriyet**, Sekizinci Sene, No:2854, 20 Nisan 1932, s. 3.
- Emiroğlu Ziya, “Süvarilerimizin Zaferi”, **Cumhuriyet**, Sekizinci Sene, No:2861, 26 Nisan 1932, s. 1,4.
- Emiroğlu, Kudret - Yüksel, Ahmet, **Yoldaşımız At**, Yapı Kredi Yay., İstanbul, 2002.
- Felek, Burhan, “Yaşar Olimpiyatlarda Dünya Birinciliğini Aldı”, **Tan**, İkinci Yıl, No 471, 10 Ağustos 1936, s. 1, 3.
- Hillenbrand, Laura, **Seabiscuit: An American Legend**, Ballantine Books, New York, 2003.
- Kurnaz Şahin, Feyza, “II. Meşrutiyet Döneminde At Neslinin Islahına Yönelik Bir Örgütlenme Örneği: Islah-ı Nesl-i Feres Cemiyeti”, **Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi**, S 47, 2002, s. 315-334.
- Moore-Colyer, Richard, “Aspects of Horse Breeding and the Supply of Horses in Victorian Britain”, **The Agricultural History Review**, Vol. 43, No. 1, 1995, s. 47-60.
- Morris, Timothy R., “*Seabiscuit (2003)* by Gary Ross, Kathleen Kennedy, Frank Marshall, Laura Hillenbrand”, **Journal of Sport History**, Vol. 30, No. 3, (Fall 2003), pp. 414-416.
- Nis’teki Binicilik Müsabakaları”, **Cumhuriyet**, Sekizinci Sene, No: 2856, 21 Nisan 1932, s. 1.

Olimpiyatlar Dün Törenle Açıldı, **Yeni Asır**, Kırkbirinci Sene No:9310, 2 Ağustos 1936, s. 1, 7.

Olimpiyatlarda Dünkü Güreş Maçlarında 3 ünü Kazandık, 4 ünü Kaybettik”, Onbirinci Yıl, S 4394, **Cumhuriyet**, 7 Ağustos 1936, s. 1, 5.

“On Birinci Olimpiyat Dün Öğleden Sonra Berlin’de Merasimle Açıldı”, **Kurun**, Yıl 19.2, S 6667607, 2 Ağustos 1936, s. 1,7.

“Sofya Binicilik Müsabakalarında Zabıtlarımızın Gösterdiği Kabiliyet”, **Hakimiyet-i Milliye**, No 3673, On İkinci Sene, 5 Teşrinievvel 1931, s. 1.

“Sofya Müsabakaları”, **Vakit**, 14. Yıl, S 4932, 2 Teşrinievvel 1931, s. 1.

“Sofya Müsabakalarında; Balkaniyat Müsabakaları”, **Vakit**, 14. Yıl, S 4934, 4 Teşrinievvel 1931, s.1, 4.

“Spor Bugün Binicilik Müsabakaları Yapılıyor”, **Son Telgraf**, Yıl 1, S 31, 3 Nisan 1937, s. 8.

“Subaylarımız, Peştedeki Yarışlarda Kazandılar”, **Ulus**, On Altıncı Yıl, No:4993, 22 Haziran 1935, s. 1.

“Subaylarımızın Muvaffakiyeti”, **Cumhuriyet**, Onbirinci Yıl, S 3987, 22 Haziran 1935, s. 3.

“Süvarilerimiz Avrupada Birinci”, **Tan**, 22 Haziran 1935, s. 1.

“Süvarilerimiz Budapeştede Birincilik, İkincilik ve Sekizincilik Kazandı”, **Kurun**, 18-1 Yıl, S 6268, 22 Haziran 1935, s. 1, 9.

“Süvarilerimiz Budapeştede Parlak Bir Muvaffakiyet Kazandılar”, **Akşam**, Sene 17, No.5989, 22 Haziran 1935, s. 5

“Süvarilerimiz Milletler Kupası Yarışlarında Birinci Oldular”, **Haber**, Sene: 7, S 2255, 3 Mayıs 1938, s. 1.

“Süvarilerimiz Sofyada Yarışlarını Bugün Yapacaklar”, **Vakit**, 14. Yıl, S 4933, 3 Teşrinievvel 1931, s. 1.

“Süvarilerimizi Büyük Törenle Karşılmalıyız”, **Cumhuriyet**, Onbirinci Yıl, S 3988, 23 Haziran 1935, s. 1, 5.

Tekin Koçkar, **At Irkları ve Dağılımı**, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Yay., Eskişehir, 2012.

Tertip, 3, C 7, s. 1472.

Torun, Ozan, **Son Ayakta Kim Geldi?Türkiye’de At Yarışlarının Tarihi**, İletişim Yay., İstanbul, 2021.

Ünver, Ali Fuat, **Antik Çağdan Modern Olimpiyatlara Binicilik Sporü ve Türk Biniciliğinin Olimpik Gelişimi**, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi, Ankara, 2006.

“Varolun Süvarilerimiz Roma Müsabakalarında Birinciliğı Kazandılar”, **Son Telgraf**, S 415, 3 Mayıs 1938, s. 1, 6.

Yarkın, İbrahim, **Atçılık**, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları, Ankara, 1962.

“Yaşar Dünya Şampiyonu”, **Kurun**, Yıl 19.2, S 6675-615, 10 Ağustos 1936, s. 1-2.

Yunus Nadi, “Olimpiyadlar Bittikten Sonra”, **Cumhuriyet**, Onbirinci Yıl, S 4405, 18 Ağustos 1936, s. 1.

“Yüzbaşı Gürkan İkinciliğı Kazandı”, **Kurun**, 3 Mayıs 1938, s. 1.

EKLER

Ek-1 Roma'da Düzenlenen At Yarışlarında Türkiye'nin Birinci Olması
Üzerine M. Kemal Atatürk'e Gönderilen Mektup

Türkiye Cumhuriyeti Hariciye Vekâleti Şifre Müdürlüğü № II06/55	Roma B.elçiliğinden Yazıldığı tarih 3/5/1938 Geldiği tarih 3 " " Numarası 53
--	---

[Bu yazının mahrem tutulmasına itina edilecektir]

Hariciye vekaletine

Rıyasatcumhur Başkatipliğine

Büyük Atatürk,

Sizin yüksek varlığınızdaki kuvvet olarak bugün , 2 Mayıs, sahaya çıkan subaylarımız birinciliği kazanmakla size layık evlat olduklarına gösterdiler. Bugün birinciliği kazanacak ekip'e Musolini kupası verilecekti. Bu sebeple binlerce halk sahaya doldurmuş idi. Musolini Maraş ve cenalleri ve büyük maiyetile ve yarın Romaya gelecek olan Hitler için gelmiş bir çok alman erkânı askeriye ve mülkiyesile localara yerleştiler. 3 saat süren çetin müsabakaya dikkatle takip etti. Yarım metreden daha yüksek büyük altın kupa ortada duruyordu. Müsabaka son derece heyecanlı oldu. Sonunda bizim ekibin birinciliği almanların ikinci İrlanda 3 ü İtalyanların 4 ü romanıların 5 ciligi ilan edildi. Büyük bando marşımızı çaldı. Zafer direğine şanlı sancamız çekildi. Başda bizimkiler olarak ekipler meydana çıktı. Musolini sahaya indi. kupasını kendi elile ekip komandanı albay Cevdet'e verdi Zabitlerimizin her birini ayrı ayrı selamladı ve tebrik etti. Alkış sedası ortalığı çınlattı. Bu gereği kazananlar sizin ağıdığınız çığırda yürümek istiyen ve sizin namınıza en çetin müsabakalara girişmekten yılmayan ve temiz türk kahını taşıyan çocuklarınız Genç subaylardır. Siz var olun Atatürk.

Müseyin Rağıp Baydur
Orgeneral Fahrettin Altay

D. İ. 3.5.38

İtalya Müteferrih
Loy.

M. Kemal Atatürk'e Gönderilen Mektup
MUAMELE GÖRECEK NUS'IA

13.04.2022 tarih ve 34269117 3.5.38 Kararı ile gizliliği kaldırılmıştır

Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, Kurum: 541, Yer: 44237-210126-10, 3 Mayıs 1938.

**Ek-2 Roma'da Düzenlenen At Yarışlarında Türkiye'nin Birinci Olması
İle İlgili Haber**

“Binicilerimizin Yeni ve Parlak Muvaffakiyeti”, **Ulus**, 3 Mayıs 1938,
s. 1.